

Integraal Veiligheidsbeleid Almelo 2017-2020

'Samen sterk voor een veilige en leefbare stad'

Juni 2017

Inhoud

1. INLEIDING	4
2. KADERS EN UITGANGSPUNTEN	5
2.1 ALGEMENE KADERS	5
2.2 LOKALE INBEDDING	6
2.3 REGIONALE INBEDDING	6
3. ONTWIKKELINGEN	7
3.1 DIGITALISERING	7
3.2 GEBRUIK VAN SOCIAL MEDIA	7
3.3 POLARISATIE	7
3.4 TOEZICHT EN HANDHAVING	7
3.5 WIJKVEILIGHEIDSPANNEN	8
4. DE VEILIGHEIDSTHEMA'S	9
4.1 VEILIGHEID EN INTEGRITEIT	10
4.1.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld	11
4.1.2 Ontwikkelingen	12
4.1.3 Wat willen we bereiken?	13
<i>Binnen het thema veiligheid en integriteit streven we de volgende doelen na:</i>	13
4.1.4 Prioriteiten en maatregelen	13
4.2 VEILIGE WOON- EN LEEFOMGEVING (FYSIEK)	16
4.2.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld	17
4.2.2 Ontwikkelingen	18
4.2.3 Wat willen we bereiken?	19
4.2.4 Prioriteiten en maatregelen	19
4.3 VEILIGE WOON- EN LEEFOMGEVING (SOCIAAL)	21
4.3.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld	22
4.3.2 Ontwikkelingen	23
4.3.3 Wat willen we bereiken?	24
4.3.4 Prioriteiten en maatregelen	24
4.4 VEILIGHEID EN BEDRIJFVIGHEID	27
4.4.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld	28

4.4.2 Ontwikkelingen	28
4.4.3 Wat willen we bereiken?	29
4.4.4 Prioriteiten en maatregelen	29
4.5 VEILIGHEID EN JEUGD	32
4.5.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld	33
4.5.2 Ontwikkelingen	34
4.5.3 Wat willen we bereiken?	34
4.5.4 Prioriteiten en maatregelen	34
4.6 FYSIEKE VEILIGHEID	36
4.6.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld	37
4.6.2 Ontwikkelingen	37
4.6.3 Wat willen we bereiken?	38
4.6.4 Prioriteiten en maatregelen	38
5. COMMUNICATIE EN FINANCIËN	40
5.1 COMMUNICATIE	40
5.2 FINANCIËN	40

1. Inleiding

Veiligheid is één van de belangrijkste basisbehoeften van de mens. Daarom is het van belang dat inwoners, ondernemers en bezoekers van Almelo zich veilig voelen. Het veiligheidsniveau en het gevoel van veiligheid is afhankelijk van heel veel factoren, variërend van het aantal inbraken in de stad, tot de aanwezigheid van verwarde personen, verkeersveiligheid en de staat van de openbare ruimte.

Veiligheid is door het bestuur benoemd als één van de speerpunten voor de gemeente Almelo. Doel is dat bewoners zich veiliger voelen en dat Almelo objectief veiliger wordt. Doordat veiligheid zo verbonden is met verschillende beleidsterreinen heeft ons veiligheidsbeleid een integraal karakter. De gemeente heeft de regierol om veiligheid te borgen en is de verbindende schakel tussen betrokken partijen.

Artikel 38b van de politiewet en artikel 3 van de wet Veiligheidsregio's bepalen dat gemeenten eens per vier jaar doelen moet vaststellen voor het veiligheidsdomein in een integraal veiligheidsplan. De Twentse gemeenten hebben afgesproken om de termijnen gelijk te laten lopen voor de regionale afstemming en hierbij gebruik te maken van de vijf pijlers van de VNG-methode om te komen tot een integraal veiligheidsbeleid.

Het onderliggende integrale veiligheidsbeleid is een actualisatie van het beleid 2014-2017. Deels wordt het bestaande beleid voortgezet, maar ontwikkelingen in de samenleving vragen om nieuwe overwegingen, verschuivingen in prioriteiten en andere werkwijzen. Het beleid kwam tot stand door de analyse van verschillende relevante aspecten op het gebied van veiligheid. Nog belangrijker met behulp van de input van verschillende veiligheidspartners zoals de politie en de brandweer en een aantal gemeentelijke programma's die een verbinding met veiligheid hebben. De lokale samenwerking is van belang maar zeker ook de samenwerking met de regionale veiligheidspartners, zoals de veiligheidsregio, het veiligheidshuis en het RIEC Oost Nederland. De betrokkenheid van deze partijen versterkt het integrale karakter van het beleid en vergroot de slagkracht. Dat doet recht aan de titel 'samen sterk voor een veilige en leefbare stad'.

Het veiligheidsbeleid richt zich op het in eigen kracht zetten van bewoners om de zelfredzaamheid te vergroten, maar ook op het ondersteunen van kwetsbare en minder zelfredzame bewoners waar dat nodig is. Het beleid zet in op het aanpakken van degenen die zich niet aan de regels willen houden en op hulp aan degenen die op het rechte pad willen komen. Deze beleidsnota benoemt de prioriteiten om de veiligheid en veiligheidsgevoelens te vergroten en maakt duidelijke keuzes. Deze keuzes worden in deze nota toegelicht. Per veiligheidsthema hebben we aangegeven wat we willen bereiken. Hierbij hebben we er bewust voor gekozen om kwalitatieve doelen te benoemen. Cijfers zeggen namelijk niet alles en kunnen zelfs een vertekenend beeld geven. Op het moment dat de politie bijvoorbeeld meer capaciteit vrij maakt om hennep kwekerijen op te sporen en te ontmantelen. De kans is groot dat het aantal opgerolde kwekerijen dan stijgt. Maar dat wil dus niet zeggen dat het probleem met betrekking tot hennep kwekerijen is gestegen. In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden de acties wel 'smart' geformuleerd, waarbij ook wordt aangegeven wat de acties kwantitatief moeten opleveren.

2. Kaders en uitgangspunten

2.1 Algemene kaders

Zoals in de inleiding al is aangegeven is het onderliggende veiligheidsbeleid een actualisatie van het integrale veiligheidsplan 2014-2017. Deels is het bestaande beleid nog van toepassing en ingebed in de organisatie. Deze notitie benoemt de keuzes voor de prioriteiten voor de komende jaren en de ontwikkelingen die daarop van invloed zijn.

Het format van de VNG hanteert de volgende thema's:

- Veilige woon- en leefomgeving
- Bedrijvigheid en veiligheid
- Jeugd en veiligheid
- Fysieke veiligheid
- Integriteit en veiligheid

Er is ruimte voor maatwerk om het plan naar Almelse maatstaven te vormen. Zo maken we binnen het thema veilige woon- en leefomgeving onderscheid tussen het fysieke domein (bv. woninginbraken, geweldsdelicten en de staat van de openbare ruimte) en het sociale domein (bv. de aanpak van verwarde personen en huiselijk geweld).

Tijdens het politieke beraad van juli 2016 benoemde de raad haar prioriteiten. In april 2017 zijn de gestelde prioriteiten met de raad besproken en de kaders van het veiligheidsbeleid bepaald. Daarnaast is het beleid tot stand gekomen met behulp van de bewoners van Almelo (Almelo panel en de Veiligheidsmonitor) en gesprekken met betrokken partijen. Met deze aanpak beoogt het een breed gedragen beleidsplan te zijn waarbij betrokkenen zich committeren aan de in deze nota gestelde ambities en doelen.

Het integrale veiligheidsplan staat niet op zichzelf; veel veiligheidsthema's worden geborgd in lokale, regionale en/of landelijke beleidsdocumenten. Waar nodig verwijzen we daar naar om zaken niet dubbel te benoemen en de verantwoordelijk daar te leggen waar het thuis hoort. Wel van belang is de link met deze beleidsnota's zichtbaar te maken zodat veiligheid met alle organisatieonderdelen wordt verbonden.

In dit integrale veiligheidsplan worden de kaders beschreven om de veiligheid en veiligheidsgevoelens in Almelo te vergroten. Deze kaders worden nader uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's die jaarlijks worden vastgesteld. In de uitvoeringsprogramma's wordt nader invulling gegeven aan de prioriteiten. De gemeenteraad krijgt de uitvoeringsprogramma's ter informatie toegestuurd, zodat ze zicht houdt op de uitvoering van het veiligheidsbeleid.

2.2 Lokale inbedding

Coalitieakkoord 2014-2018

In het collegeakkoord “voortvarend te werk” staat een aantal belangrijke kaders en uitgangspunten voor het integrale veiligheidsbeleid. Allereerst staat veiligheid benoemd als een van de belangrijkste taken en verantwoordelijkheden van de lokale overheid en daarmee een belangrijk thema om in te investeren. Daarnaast staat in het akkoord dat bewoners gefaciliteerd worden om zelf te kunnen bijdragen aan hun eigen veiligheid en de veiligheid van Almelo.

Sociale agenda 2020

In de sociale agenda Almelo 2020 staan verschillende verbindingen met het veiligheidsdomein die kaders meegeven voor het integrale veiligheidsplan voor Almelo. Allereerst heeft het uitgangspunt om te streven naar sociale stijging effect op de veiligheid in de stad. En vanuit het sociale domein wordt gezocht naar allianties om dit te bereiken. Dit sluit aan bij de integrale benadering van het veiligheidsbeleid. Dit biedt dus kansen om een structurele verbinding te leggen tussen het sociale domein en het veiligheidsdomein, met name als het gaat om de ondersteuning van sociaal kwetsbare en minder zelfredzame personen.

Organisatieontwikkelingen

De organisatiestructuur van de gemeente Almelo is volop in ontwikkeling. Enerzijds geeft dit bepaalde kaders voor de wijze waarop veiligheid binnen de organisatie wordt geborgd. Veiligheid gaat integraal onderdeel uitmaken van de programma's. Anderzijds biedt deze organisatieontwikkeling de mogelijkheid om veiligheid nog breder in te bedden in de organisatie. Bij het stadsdeelgewijs werken is het bijvoorbeeld van belang dat er een verbinding ontstaat tussen het integrale veiligheidsbeleid en de wijkveiligheidsplannen.

2.3 Regionale inbedding

Voor een aantal veiligheidsthema's maakten de 14 Twentse burgemeesters regionale afspraken over de aanpak. De samenwerking is geborgd binnen het Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) en het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Twente. Afspraken die binnen deze gremia zijn gemaakt vormen de uitgangspunten voor dit veiligheidsplan. Regionale afspraken zijn in een aantal beleidsdocumenten vastgesteld:

- Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019
- Veiligheidsstrategie politie Oost Nederland 2015-2018
- Meerjarenbeleidsplan politie Oost Nederland 2015-2018
- Convenant Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC)
- Convenant Veiligheidshuis Twente

3. Ontwikkelingen

Hieronder wordt een aantal ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op de veiligheid en veiligheidsgevoelens in Almelo en de wijze waarop onveiligheid wordt aangepakt en wordt samengewerkt.

3.1 Digitalisering

In media verschijnen met regelmaat berichten over het lekken van data vanuit overheidsinstanties, zoals het Werkplein. Hiermee kan (privacy)gevoelige en vertrouwelijke informatie op straat komen te liggen. In dit kader kwam Almelo in september 2016 in het nieuws vanwege een vermeend datalek. De steeds verdergaande digitalisering van informatie zorgt voor nieuwe veiligheidsrisico's. Digitale informatie is kwetsbaar voor storing en voor hackers. Om ervoor te zorgen dat vertrouwelijke informatie ook vertrouwelijk blijft vergt dat veiligheidsmaatregelen om de informatie te beschermen, zoals beveiliging van software. Daarnaast vraagt het bewustwording van medewerkers die werken met vertrouwelijke informatie.

3.2 Gebruik van social media

Via Social media informeren we snel en veel bewoners over ontwikkelingen in Almelo. Veel bewoners zijn aangesloten op social media zodat berichten een groot bereik hebben. Keerzijde is dat deze 'snelle' vorm van informatie verschaffen kan leiden tot onzorgvuldigheid, waardoor bewoners onjuist of onvolledig worden geïnformeerd. Daarnaast is een vraag die steeds vaker aan de orde komt waar de grens ligt van het gebruik van social media. Recent voorbeeld is de verspreiding van beelden van een dodelijk ongeval. Van belang is dat zowel de gemeentelijke organisatie als inwoners van Almelo zich bewust zijn van deze risico's.

3.3 Polarisatie

Almelo mag trots zijn op haar zeer gevarieerde en multiculturele bevolkingssamenstelling. Punt van zorg is dat we in Almelo, net als landelijk, een toenemende polarisatie zien. Diverse ontwikkelingen spelen daarbij een rol, zoals de vluchtelingenstromen, de strijd tegen de Islamitische staat en terrorisme, reacties tegen de komst van asielzoekerscentra. Van belang is dat wij in Almelo de dialoog blijven zoeken tussen de verschillende gemeenschappen die Almelo rijk is.

3.4 Toezicht en handhaving

In het integrale veiligheidsbeleid staan veel maatregelen beschreven die ervoor moeten zorgen dat Almelo een veilige stad is en blijft. De effectiviteit van de maatregelen is voor een groot deel afhankelijk van toezicht en handhaving. In Almelo is toezicht en handhaving een zelfstandige organisatie, Stadstoezicht Almelo BV. De gemeente Almelo is opdrachtgever en geeft aan waarop toezicht en handhaving plaats moet vinden. Afspraken worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. In een jaarplan geeft Stadstoezicht Almelo aan hoe ze invulling geven aan de gemaakte afspraken.

Van belang is dat er goede afspraken zijn tussen stadstoezicht en de gemeente Almelo waar het gaat om inzet rond actuele ontwikkelingen. In dit integrale

veiligheidsplan staan bijvoorbeeld maatregelen die capaciteit van toezicht en handhaving vragen. Van belang is dat de inzet dusdanig flexibel is dat ingespeeld kan worden op dergelijke ontwikkelingen en dat hier dus capaciteit voor kan worden vrijgemaakt.

3.5 Wijkveiligheidsplannen

Onder regie van de stadsdeelcoördinatoren zijn wijkveiligheidsplannen opgesteld voor de wijken in Almelo. De wijkveiligheidsplannen kwamen tot stand in samenwerking met wijkbewoners en functionarissen die in de wijk werkzaam zijn; de wijkagenten, welzijnswerkers, jongerenwerkers, consultants van de woningcorporaties etc. Verder geven de buurtscans van de politie een gedetailleerd beeld van de veiligheid in de Almelose wijken, zoals de hotspots als het gaat om fietsdiefstallen, de plekken waar veel jeugdoverlast plaatsvindt of de wijken waar het aantal woninginbraken hoog is. De buurtscans van de politie worden als input gebruikt voor het opstellen van de wijkveiligheidsplannen. We stemmen dit integrale veiligheidsbeleid en de wijkveiligheidsplannen inhoudelijk met elkaar af voor de verbinding met het wijkgericht werken en de aansluiting bij de samenleving.

4. De veiligheidsthema's

In dit hoofdstuk werken we de volgende thema's nader uit:

- 4.1 Veiligheid en Integriteit
- 4.2 Veilige woon- en leefomgeving (fysiek)
- 4.3 Veilige woon- en leefomgeving (sociaal)
- 4.4. Veiligheid en Bedrijvigheid
- 4.5 Fysieke veiligheid
- 4.6 Veiligheid en Jeugd

Elke paragraaf start met een dashboard met de meest relevante informatie. Vervolgens is het thema verder uitgediept met een analyse van de cijfers, ontwikkelingen die van invloed zijn op het thema en een verantwoording voor de prioriteitstelling en de invulling van de prioriteiten.

4.1 Veiligheid en Integriteit

Naar schatting was in 2016 de omzet van de handel in hennep 430 miljoen euro in Twente. In Almelo zijn 43 plantages opgerold, bijna 20% van het totaal aantal opgerolde plantages in Twente. Vermoedelijk leverde de hennep-handel alleen al in Almelo meer dan 80 miljoen euro op. Door besteding van dit geld in de lokale economie, bv door de aankoop van panden vermengt de boven- en onderwereld zich met elkaar. Dit tast de rechtstaat aan. Ondermijnende criminaliteit gaat ten koste van de integriteit van de overheid en het vertrouwen van de burger

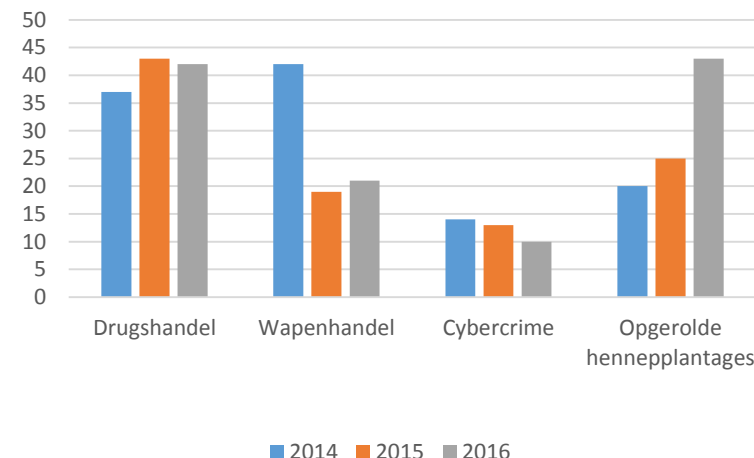
kernbegrippen

- Ondermijning (hennep, OMG's, zorgfraude, witwassen, prostitutie en mensenhandel)
- Polarisatie en radicalisering
- Cybercriminaliteit

Prioriteiten 2017-2020

- Aanpak ondermijning
→ hennephandel, OMG's en zorgfraude
- Signalering en aanpak radicalisering

De cijfers

Ontwikkelingen

- De aanpak van ondermijnende criminaliteit staat landelijk hoog op de politieke agenda. De nadruk ligt op de informatiepositie van de overheid en het afpakken van crimineel geld
- Regionaal wordt de aanpak van ondermijning gecoördineerd door de Platform IVZ, waarbij het RIEC een centrale rol speelt
- OMG's zoeken actief naar een locatie, waaronder in Almelo, om in Twente voet aan de grond te krijgen en van waaruit ze (deels illegale) activiteiten uitvoeren

Hoe gaan we invulling geven aan de prioriteiten:

1. Het RIEC stelt voor Almelo een ondermijningsbeeld op om inzicht te krijgen in ondermijnende criminaliteit. Doel: lokale bestuurders, medewerkers en betrokken partners bewust te maken van signalen en omvang van de misstanden en inzicht te geven in toe te passen instrumenten, zoals bestuursdwang, sluiten van panden (wet Damocles) of een last onder dwangsom
2. Informatiepositie versterken via de casustafel ondermijning waar gemeente, politie, Sociale Recherche, OM en het RIEC signalen van ondermijning bespreken en afspraken maken over interventies
3. Consequent de wet BIBOB toepassen. Bij een risico op oneigenlijk gebruik een vergunning weigeren of afnemen
4. lokale horecaondernemers en instellingen weerbaar maken, door gezamenlijk het deurbelied te formuleren, waarmee ze leden van OMG's buiten de deur kunnen houden
5. Inzet toezicht en handhaving om op te treden tegen ondermijnende praktijken zoals illegaal gokken
6. De politie district Twente Noord geeft in 2017 prioriteit aan het aanpakken van hennep teelt en handel en de aanpak van georganiseerde criminaliteit
7. Vroegsignalering van radicalisering door hulpverleners bewust te maken van de signalen en risico's van radicalisering. Polarisatie tegengaan door de relatie met vertegenwoordigers van diverse geloofsgemeenschappen te versterken. Signalen van radicalisering inbrengen bij de regionale casustafel voor een passende interventie

4.1 Veiligheid en Integriteit

De maatschappelijke verschijnselen in dit beleidsveld staan haaks op de fundamentele regels van onze samenleving en kunnen leiden tot een bedreiging van de integriteit van onze samenleving. Extremisme/radicalisering, polarisering en verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit ondermijnen onze rechtstaat. Voorbeelden hiervan zijn de teelt en handel in hennep, zorgfraude, 'outlaw motor gangs', mensenhandel, het witwassen van crimineel verkregen middelen en prostitutie. Deze vormen hebben een ontwrichtend effect op de samenleving en zorgen voor gevoelens van onveiligheid. In veel gevallen gebruikt de onderwereld de diensten van de bovenwereld om illegale praktijken mogelijk te maken. Bijvoorbeeld voor het verkrijgen van vergunningen, huisvesting, financiële handelingen of distributie. Waar de overheid deze vormen van criminaliteit niet aanpakt maar faciliteert tast dit het vertrouwen in de overheid ernstig aan. De overheid kan ondermijnende criminaliteit aanpakken door criminelen juist niet te faciliteren. Cruciaal is hier de informatiepositie en de weerbaarheid van de overheid. Door signalen te herkennen kunnen wij als overheid adequaat optreden.

De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) definieert radicalisering als *'De groeiende bereidheid om diep ingrijpende veranderingen in de samenleving na te streven en/of te ondersteunen die op gespannen voet staan met of een bedreiging kunnen vormen voor de democratische rechtsorde'*. Radicalisering omvat het hele spectrum van extremisme op basis van een geloofsovertuiging, rechts-extremisme en extremistische opvattingen over misstanden in de samenleving. Radicalisering is een proces dat vrijwel altijd ontstaat uit onvrede over het eigen leven. Een (gebrek aan) sociaal netwerk kan dit proces versterken. Radicalisering voltrekt zich als proces. Cruciaal is dat we in een vroeg stadium signaleren en handelen.

4.1.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld

Het aantal opgerolde hennepplantages nam toe (RIEC ON, jaarverslag werkgroep Hennep 2016). Dit zegt echter niet automatisch dat de teelt en handel toenam. De politie maakte de capaciteit vrij om hennepplantages op te rollen. In 2016 zijn 43 plantages geruimd. Landelijk is de inschatting dat ongeveer 10% van de kwekerijen wordt opgerold. De politie constateert dat kwekerijen steeds groter (meer planten) en professioneler worden. Almelo verzond 36 waarschuwingen in het kader van de wet Damocles en sloot vorig jaar 2 panden.

	2012	2013	2014	2015	2016
Opgerolde hennepplantages	29	27	20	25	43

Bron: jaarverslag werkgroep hennep, RIEC-ON

De politie ontving de afgelopen jaren flink meer meldingen over drugsoverlast (bron: politiecijfers). In 2014 waren er 98 meldingen, in 2016 bijna twee maal zoveel. Daarentegen bleef de handel in drugs vrijwel stabiel en nam deze ten opzichte van 2013 zelfs behoorlijk af. De handel in wapens, fraude en cybercrime laten eenzelfde beeld zien.

	2013	2014	2015	2016
Meldingen	127	98	142	191
drugsoverlast				
Drugshandel	61	37	43	42
Wapenhandel	42	42	19	17
Fraude	233	174	171	161
Cybercrime	29	14	13	10

Bron: basis politie systeem

Radicalisering

Momenteel zijn er in Almelo 15 situaties bekend waarbij mogelijk sprake is van radicalisering of extremisme. Twee van deze signalen zijn dusdanig concreet en daarom besproken bij de regionale casustafel om te komen tot een goede interventie.

4.1.2 Ontwikkelingen

Regionaal programma Ondernijning

In samenwerking met de regio hebben we een programma Ondernijning opgesteld om de criminele bedrijfsvoering te verstoren. Dit programma gaat tools ontwikkelen voor een fatsoenlijk georganiseerde overheid en tegen criminaliteit. Het programma kent vijf pijlers: aanpak van OMG's, zorgfraude, hennep, weerbare overheid en het opstellen van ondernijningsbeelden. Naast interventies richt het programma zich op de versterking van de informatiepositie van de overheid en de bewustwording van risico's en signalen van ondernijning. Een programmaraad voert het programma uit en legt daarover verantwoording af aan het Districtelijk Veiligheidsoverleg en de lokale driehoeken. Voor elke pijler is een projectgroep samengesteld die de activiteiten vormgeeft.

OMG's

In Twente zijn er diverse signalen dat 'outlaw motorcycle gangs' locaties zoeken van waaruit zij (criminele) activiteiten kunnen uitvoeren. Ook in Almelo zijn er dergelijke signalen. Wat betreft de locaties kan het gaan om horecabedrijven maar ook om verenigingen of bij sportclubs. (Leden van) OMG's kunnen zeer intimiderend overkomen en schuwen het gebruik van geweld niet. Landelijk kennen we sinds 2012 een integrale aanpak waarbij overheidspartners samen norm-overschrijdend gedrag en criminele activiteiten van OMG's aanpakken. Onderdeel van die aanpak is het weerbaar maken van overheid en horecaondernemers. De insteek is dat motorclubs en zogenaamde supportgroepen geen voet aan de grond krijgen in een gemeente.

Polarisatie

Net als landelijk neemt in Almelo de polarisatie toe. Bewoners uit verschillende bevolkingsgroepen zijn steeds minder tolerant naar elkaar. De polarisatie spitst zich toe op de komst van vluchtelingen en de verschillen in geloofsovertuiging. Polarisatie leidt tot spanningen in de samenleving en zet

maatschappelijke participatie onder druk. Segregatie dreigt en dat kan leiden tot radicalisering of extremisme. Van belang is dat we hier zowel binnen de gemeente als binnen de samenleving aandacht voor hebben.

4.1.3 Wat willen we bereiken?

Binnen het thema veiligheid en integriteit streven we de volgende doelen na:

- De gemeentelijke informatiepositie versterken, om risico's, bijvoorbeeld van ondermijning en radicalisering, in een vroeg stadium te signaleren en passende interventies in te zetten
- Investeren in de bewustwording van betrokkenen om de weerbaarheid van de overheid te vergroten
- Ondermijnende netwerken verstoren door de inzet van bestuurlijke en strafrechtelijke instrumenten
- Polarisatie tegengaan als preventief middel tegen radicalisering

4.1.4 Prioriteiten en maatregelen

Op basis van de analyse van het veiligheidsbeeld en de ontwikkelingen binnen het thema veiligheid en integriteit geven we de aanpak van ondermijning en het in een vroeg stadium signaleren van radicalisering en extremisme prioriteit. Hieronder beschrijven we hoe we dit gaan vormgeven.

Aanpak ondermijning

Het is cruciaal dat de overheid betrouwbaar en weerbaar is. Dit vraagt dat ambtenaren een goede informatiepositie hebben en signalen herkennen die het vertrouwen en de integriteit van de overheid ondermijnen. In Almelo geven we dit een hoge prioriteit omdat wij een betrouwbare en integere overheid willen zijn. Almelo neemt deel aan de regionale programmaraad die ondermijning op Twentse schaal opspoor en aanpakt. De burgemeester van Almelo zit deze programmaraad voor.

Doel van het regionale programma is voorkomen dat ondermijning kan plaatsvinden en voorkomen dat ondermijners voet aan de grond krijgen in de regio. Dit doen we door:

- betrokkenen goed te informeren over signalen van ondermijning, zodat ze deze herkennen en adequaat kunnen anticiperen
- barrières op te werpen
- opsporing en sanctionering
- de uitwisseling van informatie tussen betrokken partijen om een volledig beeld te krijgen
- voldoende capaciteit op handhaving

Binnen het programma ondermijning ligt de focus op: hennep, zorgfraude en OMG's. Hieronder beschrijven we de kern van ieder thema.

1. aanpak van hennep

De aanpak van de hennepcultuur en -handel gaat ondermijning tegen. Het draagt bij aan de terugdringing van gevaarstelling (bv brandveiligheid), het voorkomt uitbuiting van kwetsbare personen waar kwekerijen worden ondergebracht, het dringt overlast voor een buurt terug, de diefstal van energie en uitkeringsfraude. De eerste stap is een inventarisatie van gegevens om capaciteit en middelen efficiënt te kunnen inzetten. Randvoorwaarde is dat wij capaciteit vrijmaken om deze aanpak vorm te geven.

2. aanpak van zorgfraude

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor het bieden van zorg en ondersteuning Wmo. Sindsdien zijn er veel zorgaanbieders bijgekomen. De gemeente voert regie op het toezicht op de rechtmatigheid van de aangeboden zorg. Het RIEC Oost Nederland maakte een handreiking voor gemeenten voor de signalering en aanpak van malafide zorgaanbieders. We zien dat zorgbureaus in meerdere gemeenten een aanbod hebben, daarom kiezen we voor een regionale aanpak van zorgfraude. De aanpak richt zich op het inkooptraject (de screening van de zorgaanbieders en een meldpunt voor misbruik van zorgbudgetten), goede controles en handhaving, sanctionering en duidelijke communicatie over de regels.

3. Aanpak outlaw motorcycle gangs

De aanpak van OMG's brengt in beeld om welke (support)groepen het gaat, uit welke leden deze groepen bestaan, hebben ze antecedenten en waar begeven ze zich. OMG's en supportgroepen zoeken naar locaties in Twente van waaruit ze (deels illegale) activiteiten kunnen uitvoeren, ook in Almelo. Wij willen de bewegingen van deze groepen goed in beeld brengen om te voorkomen dat OMG's een locatie verwerven voor illegale praktijken. We zetten in op informatieverstrekking aan horecabedrijven. Op welke gronden kunnen zij mensen weigeren uit hun bedrijf en welke ondersteuning ze kunnen daarbij krijgen, bijvoorbeeld als het gaat om deurbeleid. Als overheid willen we signalen herkennen, bijvoorbeeld bij de aanvraag van een vergunning voor een pand. Door bewust te zijn van de deze signalen kunnen we doeltreffender optreden. Ondernemers in Almelo ontvingen een brief met informatie over wat te doen als leden van OMG's hen benaderen. Deze aanpak willen we verder uitbouwen.

Signalering en aanpak radicalisering en extremisme

Om tot een goede aanpak te komen staan we eerst stil bij de definitie van radicalisering. Dit is het proces waarbij iemand toegroeit naar extremisme, wat tot uiting komt door (oproep tot) geweld of zelfs terrorisme. Iemand heeft een extreem wij-zij beeld en verbindt daar consequenties aan.

Doordat sprake is van een proces kunnen we signalen van radicalisering in een vroeg stadium herkennen. Interventies in dat stadium kan extremisme voorkomen. Van belang is dat betrokkenen (ouders, leraren, jongerenwerkers, (jeugd)agenten, hulpverleners etc.) signalen van radicalisering herkennen en delen. Bewustwording over de bredere scope van radicalisering en de risico's daarvan is een eerste stap. Wanneer er aanwijzingen zijn dat iemand radicaliseert kan deze persoon besproken worden in de regionale casustafel radicalisering/extremisme. Deze casustafel adviseert over mogelijke interventies.

In 2016 organiseerde gemeente Almelo een driedaagse cursus voor politie, jongerenwerkers en wijkcoaches over bewustwording; waar hebben we het over bij radicalisering? Welke jongeren zijn kwetsbaar voor radicalisering? Wat zijn voedingsbodems voor radicalisering? En op basis van welke signalen kun je risico's op radicalisering voorspellen?

Wij kiezen voor een twee sporen benadering. De preventieve insteek om polarisatie tegen te gaan door de relatie te versterken met vertegenwoordigers uit verschillende geloofsgemeenschappen in Almelo en met jongeren over wat er leeft en waar ze behoefte aan hebben. Daarnaast zetten we erop in om radicalisering in een vroeg stadium te signaleren door middel van een goede informatie-uitwisseling.

4.2 Veilige woon- en leefomgeving (fysiek)

High impact crimes zijn delicten die grote invloed hebben op slachtoffers en op de samenleving. Woninginbraken of –overvallen hebben niet alleen psychische gevolgen voor een slachtoffer, maar ook een negatieve invloed op de veiligheidsgevoelens in een buurt.

Nadat het aantal woninginbraken jaren is gedaald steeg het aantal in 2016 weer. Ook steeg het aantal overvallen van 2 in 2015 naar 3 in 2016.

Almelo geeft prioriteit aan de aanpak van high impact crimes, vooral vanwege de impact op de samenleving.

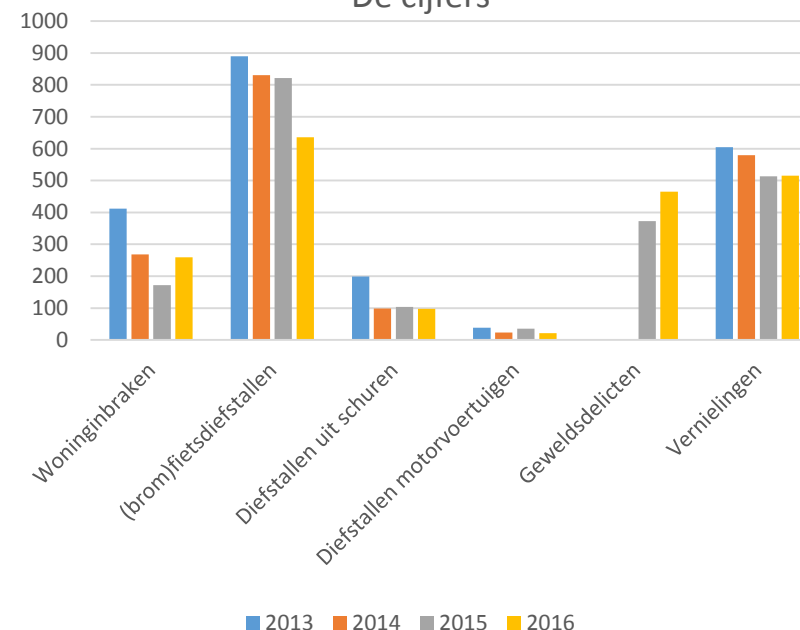
kernbegrippen

- High impact crimes (woninginbraken, overvallen, geweldsdelicten)
- Diefstallen
- Vernielingen
- Onderhoud openbare ruimte
- Voetbalgeweld

Prioriteiten 2017-2020

- Aanpak High Impact Crimes
→ woninginbraken en –overvallen en geweldsdelicten

De cijfers

Ontwikkelingen

- Regiobreed wordt prioriteit gegeven aan de aanpak van high impact crimes; de veiligheidsregio ondersteunt door het ontwikkelen van een monitor om beter inzicht te geven in hotspots en hottimes. Daarnaast ondersteunt het veiligheidshuis bij de veelplegersaanpak
- Zoveel mogelijk wordt uitgegaan van de zelfredzaamheid van bewoners door ze bewust te maken van risico's en wat ze zelf kunnen doen om bv woninginbraken te voorkomen
- Het basisteam Twente Noord van de politie geeft prioriteit aan de aanpak van woninginbraken en pleit hierbij voor een integrale aanpak met oa bewoners en gemeente

Hoe gaan we invulling geven aan de prioriteiten:

1. Project Wees Waaks; met onder andere flyers vragen we hondenbezitters om alert te zijn op verdachte situaties en deze te melden aan de politie
2. Preventieavonden organiseren om bewoners bewust te maken van de risico's en welke maatregelen ze kunnen nemen om deze risico's te beperken. Een voorbeeld is het opzetten van een buurt what's app groep. Deze avonden maken onderdeel uit van een bewustwordingscampagne om de zelfredzaamheid van bewoners te vergroten
3. Op het moment dat ergens in Almelo in een woning is ingebroken verspreidt Noaberbouw een brief in de omgeving. Deze attendeert bewoners op de risico's en biedt een preventiescan aan
4. Op basis van de monitoring (hotspots en hottimes) organiseren we een aantal acties om bewoners bewust te maken van inbraakrisico's. Dit is onderdeel van het donkere dagen offensief van de politie en de weken van de veiligheid.
5. Continueren van de veelplegersaanpak van het veiligheidshuis met behulp van de top X

4.2 Veilige woon- en leefomgeving (fysiek)

Het thema veilige woon- en leefomgeving is breed en daarom maken we onderscheid tussen fysiek en sociaal. Fysieke veiligheid gaat over de zichtbare en tastbare vormen van (on)veiligheid als woninginbraken, geweldsincidenten, diefstallen, vernielingen (al dan niet in de openbare ruimte) en voetbal-gerelateerde incidenten.

Met name woninginbraken, overvallen en geweldsincidenten hebben grote impact op de slachtoffers en onveiligheidsgevoelens in de samenleving. Deze vormen van criminaliteit duiden we daarom aan als high impact crimes. Almelo geeft prioriteit aan het zoveel mogelijk tegengaan van high impact crimes. Bewoners van Almelo betrekken we daar zoveel mogelijk bij.

4.2.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld

Bij de analyse van het veiligheidsbeeld onderscheiden we de objectieve veiligheid (op basis van informatie over incidenten) en subjectieve veiligheid (op basis van informatie over de veiligheidsbeleving van de inwoners van Almelo).

Dit overzicht laat na een dalende trend zien dat de woninginbraken in 2016 stijgen. Hetzelfde geldt voor het aantal woningovervallen, geweldsincidenten, bedreigingen en straatroven. Het aantal high impact crimes steeg in 2016 over de hele linie. Dit onderstreept de urgentie om de aanpak van high impact crimes prioriteit te geven. We zien een dalende trend bij het aantal fietsdiefstallen en vernielingen. Het aantal diefstallen uit schuren blijft stabiel.

	2013	2014	2015	2016
Woninginbraken	412	268	172	259
Woningovervallen	1	0	2	3
Geweldsincidenten			373	465
Bedreigingen	231	200	155	195
Diefstallen schuur	199	99	104	98
Diefstallen (brom)fiets	890	830	821	636
Diefstallen motorvoertuig	39	23	36	21
Straatroof	14	8	7	12
Vernielingen	605	580	513	515

Bron: basis politie systeem

Uit de gebiedsscans van de politie blijkt dat de meeste inbraken worden gepleegd in de Schelfhorst, de Ossenkoppelerhoek en De Riet/Hofkamp. De meeste geweldsincidenten zijn uitgaansgerelateerd en vinden dus plaats in het Centrum. Ook vinden er relatief veel geweldsincidenten plaats in De Riet/Hofkamp en de Wierdensehoek. De meeste fietsdiefstallen zijn op beide stations. In de Windmolenbroek, de Wierdensehoek en de Ossenkoppelerhoek zijn relatief veel vernielingen gepleegd. Een verklaring hiervoor kan zijn dat deze buurten langs de routes liggen naar het uitgaansgebied.

	2013		2014		2015		2016	
	Alm	Twe	Alm	Twe	Alm	Twe	Alm	Twe
Onveilig eigen buurt %	20,0	17,2	23,1	16,2	19,7	16,0	19,5	14,7
Onveilig algemeen %	37,2	33,6	33,6	34,0	34,2	32,9	33,6	32,6
Ervaart rommel op straat %	59,4	51,2	54,3	49,1	62,2	50,8	53,7	47,8
Ervaart fysieke verloedering %	28,1	21,5	24,3	19,1	28,5	20,2	25,3	18,2
Slachtoffer geweld %	2,7	2,0	2,0	2,3	4,2	1,9	2,9	1,7
Slachtoffer vermogensdelict %	16,5	12,6	14,5	10,1	8,8	10,7	8,3	9,1
Slachtoffer vandalisme %	9,0	6,1	5,0	5,4	3,9	5,0	6,4	5,4
Tevreden contact politie %	53,1	54,7	60,2	59,9	55,7	62,4	63,8	61,4

Bron: Veiligheidsmonitor

Bovenstaande tabel laat zien dat steeds minder mensen zich onveilig voelen, maar dat de percentages nog wel hoger liggen dan in Twente. Deze trend geldt ook voor de ervaren rommel op straat en verloedering. Ten opzichte van 2015 nam het percentage bewoners dat aangeeft slachtoffer te zijn geweest van een geweldsdelict af. Ook hier ligt het percentage hoger dan in Twente. Het aantal vermogensdelicten is wel sterk afgenomen en is lager dan in Twente. Na jaren van daling steeg het aantal bewoners dat aangeeft wel eens last te hebben gehad van vandalisme. Tot slot neemt de tevredenheid over het contact met de politie toe.

4.2.2 Ontwikkelingen

Zelfredzaamheid inwoners

Zowel vanuit bewoners zelf als vanuit de overheid ligt de focus steeds meer op de zelfredzaamheid van mensen. Enerzijds zie je steeds meer initiatieven vanuit de samenleving die de zelfredzaamheid bevorderen en waarbij bewoners eigen verantwoordelijkheid nemen. Een voorbeeld is het initiatief om what's app groepen op te starten waarbij burens elkaar informeren als ze verdachte situaties in de buurt zien. Naast dat het ten goede komt aan de veiligheid dragen dergelijke initiatieven bij aan de saamhorigheid in een buurt (en daarmee indirect ook aan het verhogen van de veiligheidsgevoelens). De zelfredzaamheid van bewoners en bijbehorende initiatieven vragen een andere, meer faciliterende rol, van de overheid. De nadruk ligt daarbij op het informeren van mensen over wat ze zelf kunnen doen om bijvoorbeeld de kans op inbraken te verminderen.

Regionale werkgroep Intelligence

Steeds meer aandacht is er voor de informatiepositie van de lokale overheid om haar regierol binnen het veiligheidsdomein goed in te kunnen vullen. Het analyseren en combineren van beschikbare informatie geeft een completer, specifiek en actueler veiligheidsbeeld. Dit levert inzichten op om meer preventief te kunnen werken. Daarnaast levert het informatie op voor de onderbouwing van bestuurlijke (en beleidsmatige) keuzes

Openbare ruimte

De staat van de openbare ruimte beïnvloedt de veiligheid(sgevoelens) van bewoners. Almelo stelde in 2014 een integraal plan op voor het beheer van de openbare ruimte. Uitgangspunt in dit plan is 'schoon, heel en veilig' door een gebiedsgerichte aanpak van de openbare ruimte en een verbinding met de wijkveiligheidsplannen. Het plan bevat ook concrete activiteiten als wijkshouwen met bewoners en betrokken organisaties om de staat van het onderhoud van de openbare ruimte te bekijken en waar mogelijk te verbeteren.

4.2.3 Wat willen we bereiken?

Om een veilige woon- en leefomgeving (op fysiek vlak) te versterken zetten we in op:

- Een sterkere informatiepositie van de gemeente met de input van de regionale projectgroep Intelligence. Hierdoor kunnen we preventieve maatregelen treffen om woninginbraken terug te dringen en de pakkans van daders te vergroten
- Een kleinere kans op slachtofferschap door bewoners actief te betrekken bij de aanpak van high impact crimes en ze bewust te maken wat ze zelf kunnen doen
- Het vergroten van veiligheidsgevoelens van inwoners van Almelo door ze te betrekken bij het verbeteren van de staat van de openbare ruimte.

4.2.4 Prioriteiten en maatregelen

De high impact crimes, zoals woninginbraken en geweldsincidenten hebben invloed op de veiligheidsgevoelens van slachtoffers en in de samenleving. Het thema 'veilige woon- en leefomgeving' en de aanpak van deze high impact crimes verdienen daarom prioriteit. Zowel in de preventieve als in de repressieve sfeer.

Dashboard Woninginbraken

De regionale projectgroep Intelligence ontwikkelt een dashboard voor woninginbraken om op buurtniveau meer zicht te krijgen op hotspots en hottimes. Hiermee kunnen we gerichter maatregelen treffen. Deze informatie kunnen we ook gebruiken om gerichte acties te organiseren rond een bepaald thema. Zoals 'waar let je op als je op vakantie gaat'. Randvoorwaarde is het continue actueel houden van dit dashboard.

Preventiescan

Na een inbraak verspreidt Noaberbouw een informatiebrief in de directe omgeving van het adres waar de inbraak plaatsvond. Deze brief bevat preventietips om de kans op een inbraak te verkleinen en een aanbod om een preventiescan te laten uitvoeren door Noaberbouw. Als de adviezen worden opgevolgd komt een woning in aanmerking voor het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Faciliteren van what's app groepen

We vergroten de zelfredzaamheid van bewoners door what's app groepen te ondersteunen. Als gemeente organiseren we samen met de politie bijeenkomsten over inbraakpreventie en het opzetten van een what's app groep. Ook plaatsten we borden 'buurtpreventie' of what's app preventie' in de stad. Daarbij is van belang dat er geen wildgroei aan borden ontstaat, dit vermindert het effect van de borden.

(Wees) Waaks / wijkshouwen

Project (wees) Waaks vraagt hondenbezitters bij het uitlaten van de hond(en) extra alert zijn op hun omgeving. Zij kunnen verdachte situaties melden. Dit vergroot de objectieve veiligheid in een buurt, de veiligheidsgevoelens en de sociale samenhang. Binnen dit project zou je een schouw met bewoners kunnen organiseren om te kijken naar de staat van de openbare ruimte en de onveilige plekken in de buurt en de uitkomsten integraal aanpakken. Denk hierbij aan de afstemming tussen de adviseur veiligheid, de wijkbeheerder en de stadsdeel coördinator.

Top X Veiligheidshuis

Ons bekende veelplegers plegen een groot percentage diefstallen en woninginbraken. Deze groep willen we goed in beeld hebben, daarom delen we informatie zodat ze een passende straf en waar nodig zorg krijgen op het moment dat ze de fout in gaan. Per district in Twente bespreken we de cases in een top X overleg, begeleidt door het veiligheidshuis. Doel van deze samenwerking is dat betrokkene een passende aanpak krijgt.

4.3 Veilige woon- en leefomgeving (sociaal)

Het aantal meldingen van huiselijk geweld is in Almelo al jaren hoog. Overlastmeldingen over verwarde personen zagen we toenemen van 184 (2014) naar 369 (2016). Landelijk en in de regio zien we eenzelfde ontwikkeling. Deze overlast heeft een grote impact op de direct betrokkenen en leidt tot onveiligheidsgevoelens in een buurt.

Almelo legt op dit terrein de prioriteit bij de investering in een goede zorgstructuur. Het gaat erom dat deze personen de zorg krijgen die ze nodig hebben. De evaluatie en verdere professionalisering van de zorgstructuur is van belang.

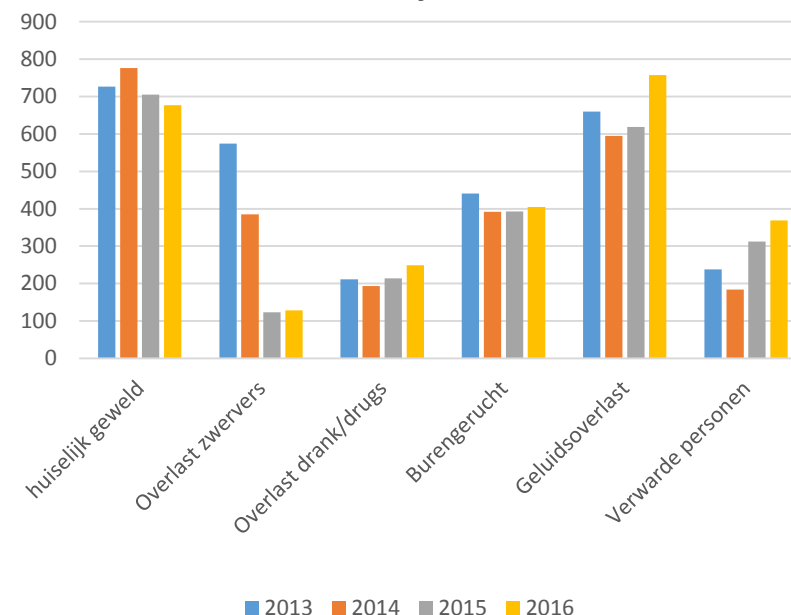
kernbegrippen

- Huiselijk geweld
- Overlast door zwervers, buren, drank/drugs en/of geluid
- Verwarde personen
- Veilige woonomgeving voor minder zelfredzamen

Prioriteiten 2017-2020

- Integrale aanpak huiselijk geweld
- Adequate ondersteuning en zorg voor verwarde personen
- Veilige woonomgeving voor minder zelfredzame inwoners

De cijfers

Ontwikkelingen

- Sinds de decentralisatie in het sociale domein wonen kwetsbare personen langer thuis. Het risico is dat hierdoor meer overlast in de buurt ontstaat. Gemeenten kunnen de regie pakken bij de aanpak van o.a. huiselijk geweld en personen met verward gedrag
- Per 1 oktober moet iedere gemeente/regio een goed werkend plan van aanpak hebben voor personen met verward gedrag. Het landelijke schakelteam verbindt de landelijke en lokale overheid
- In 2016 startte de pilot Buurtbemiddeling. In deze aanpak bemiddelen geschoolde vrijwilligers bij burenruzies. De evaluatie van de pilot moet uitwijzen of de aanpak meerwaarde heeft voor Almelo en of er een structureel vervolg komt

Hoe gaan we invulling geven aan de prioriteiten:

1. Een regionale expertgroep ontwikkelt een blauwdruk voor gemeenten voor een aanpak van verwarde personen met als doel een sluitende ketensamenwerking voor een veilige leefomgeving en goede zorg, ondersteuning en opvang van verwarde personen
2. Doorontwikkeling van het convenant Coördinatie Zorg, Armoede en Veiligheid. Uitgangspunt: de regie ligt bij de burger. Indien nodig neemt een wijkcoach of professional de regie over. En bij escalatie of onveiligheid volgt opschaling en neemt een casuscoördinator de regie
3. Vroegsignalering door gebruik te maken van 10 in Twente, een systeem waar zorg- en veiligheidspartners signalen over personen kunnen delen om in een vroeg stadium een aanpak op te kunnen stellen
4. Structurele ondersteuning van het Veiligheidshuis, het Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk en de ZSM-tafel van het OM
5. (kwetsbare) personen wonen langer thuis. Brengt deze ontwikkeling nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee en kunnen hulpdiensten daarop inspelen? En wat is nodig om bewoners langer veilig thuis te laten wonen? Twente Safety & Security deed een eerste onderzoek met behulp van een 360 graden scan naar veiligheidsrisico's. Dit thema vraagt meer uitwerking

4.3 Veilige woon- en leefomgeving (sociaal)

Binnen het sociale deel van het thema Veilige woon- en leefomgeving valt de aanpak van verwarde personen, huiselijk geweld, de aanpak van verschillende vormen van overlast (geluidsoverlast, overlast van drugshandel- en gebruik, overlast van burens etc). Daarnaast vraagt een veilige woonomgeving voor kwetsbare en verminderd zelfredzame inwoners onze aandacht. Deze doelgroep blijft langer thuis wonen en dat kan veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Nader onderzoek is nodig om te bepalen wat deze inwoners nodig hebben om langer veilig thuis te kunnen wonen.

Verwarde personen, overlast en huiselijk geweld kunnen een ontwrichtende invloed hebben op een buurt. Vroegsignalering is hier van groot belang zodat kwetsbare inwoners de zorg krijgen die ze nodig hebben. Sinds de decentralisaties in het sociaal domein ligt hier voor de gemeente een belangrijke taak.

4.3.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld

In het veiligheidsbeleid onderscheiden we objectieve veiligheid (meldingen bij de politie) en subjectieve veiligheid (veiligheidsmonitor). Het overzicht hieronder laat zien dat het aantal incidenten van huiselijk geweld de afgelopen jaren is gedaald. Het absolute aantal is echter nog steeds hoog. Het aantal opgelegde tijdelijke huisverboden schommelt van jaar tot jaar.

Opvallend is de afname van het aantal meldingen van overlast van zwervers. Terwijl het aantal meldingen over verwarde personen (E33 meldingen) de afgelopen jaren erg toenam. Een mogelijke oorzaak is de wijze van registratie van een melding. De aanpak van verwarde personen is één van de prioriteiten, waardoor meer meldingen als zodanig worden geregistreerd. Meldingen van burengerucht, geluidsoverlast en drugs- en drankoverlast namen de afgelopen jaren iets toe.

	2013	2014	2015	2016
Incidenten huiselijk geweld	727	776	705	677
Tijdelijke huisverboden	28	40	33	34
Meldingen geluidsoverlast	660	595	619	757
Burengerucht	441	392	393	405
Meldingen overlast zwervers	574	385	123	128
Meldingen drank- en drugsoverlast	211	193	214	249
Meldingen overlast verwarde personen	238	184	312	369

Bron: basis politie systeem

Uit onderstaande tabel blijkt dat de ervaren overlast vrij stabiel blijft. Het aantal bewoners dat aangeeft lastig te zijn gevallen op straat is wat afgenomen. Datzelfde geldt voor de ervaren overlast van dronken mensen op straat. De ervaren overlast van drugshandel en gebruik en de overlast van buurtbewoners schommelt de afgelopen jaren. In vergelijking met heel Twente is de ervaren overlast in Almelo relatief hoog

	2013	2014	2015	2016
Overlast van dronken mensen op straat	27,5	29,5	28,2	27,7
Overlast drugsgebruik en handel	64,9	68,6	65,0	68,5
Overlast buurtbewoners	40,1	45,6	39,0	43,2
Lastig gevallen op straat	57,7	62,2	58,1	54,7

Bron: Veiligheidsmonitor (% bewoners dat ja heeft geantwoord op de stelling)

Als we vervolgens kijken naar de sociale samenhang in Almelo blijkt uit onderstaande tabel dat dit de laatste jaren vrij stabiel is. Opvallend is dat relatief weinig bewoners een goed contact hebben met buurtbewoners en een aanzienlijk percentage bewoners aangeeft dat bewoners elkaar nauwelijks kennen. Het percentage bewoners dat zich thuis voelt in de buurt is de afgelopen jaren behoorlijk afgenomen. In vergelijking met Twente is de sociale samenhang in Almelo relatief laag.

	2013	2014	2015	2016
Mensen kennen elkaar nauwelijks	27,5	29,5	28,2	27,7
Mensen gaan prettig met elkaar om	64,9	68,6	65,0	68,5
Een gezellige buurt waar men samen leuke dingen doet	40,1	45,6	39,0	43,2
Voelen zich thuis in de buurt	57,7	62,2	58,1	54,7
Goed contact met buurtbewoners	37,3	42,9	37,3	38,2
Tevreden over de samenstelling van de buurt	58,5	63,4	63,2	61,6

Bron: Veiligheidsmonitor (% bewoners dat het hier (helemaal) mee eens is)

De veiligheidsmonitor 2016 laat zien dat ruim 10% van de inwoners veel sociale overlast ervaart. Dat percentage is sterk gedaald ten opzichte van 2015 (15,6%) en 2013 (18,3%).

4.3.2 Ontwikkelingen

Decentralisaties in de zorg

Per 1 januari 2015 ging een deel van de AWBZ over naar de WMO. De gemeente is nu verantwoordelijk voor de ondersteuning en zorg voor (kwetsbare) bewoners. Het gaat om beschermd wonen, de inkoop van (thuis)zorg, het persoonsgebonden budget (PGB) en zorg in natura (ZIN). Eén van de doelen van de decentralisaties is dat gemeenten inwoners stimuleren om te participeren in de samenleving. Dat betekent dat mensen langer (al dan niet begeleid) thuis blijven wonen met het risico dat de omgeving hier overlast van ervaart. De gemeente heeft de regie op de zorg voor kwetsbare personen die ondersteuning en/of zorg behoeven. Almelo anticipeerde hierop door de drie decentralisaties: zorg, participatiewet en jeugd in samenhang op te pakken. De CZAV aanpak (Coördinatie van Zorg- en Armoedeaanpak en Veiligheid) maakt daar onderdeel van uit.

Aanpak verwarde personen

Binnen het Almelose sociale domein is extra aandacht voor de aanpak van verwarde personen. Hulpverleners delen informatie en stemmen de zorg met

elkaar af zodat verwarde personen en/of kwetsbare personen de ondersteuning en zorg ontvangen die ze nodig hebben. Landelijk is de voorwaarde gesteld dat alle gemeenten voor 1 januari 2018 een goedwerkende aanpak moeten hebben. Het landelijke schakelteam ondersteunt gemeenten hierbij met bouwstenen voor een gemeentelijk plan van aanpak. De verantwoordelijkheid ligt bij de lokale overheid, in Twente ontwikkelen we deze aanpak regionaal.

Aanpak woonoverlast

De eerste kamer stemde in met de nieuwe wet aanpak woonoverlast die op 1 juli 2017 in werking treedt. Artikel 151d wordt hiervoor aan de gemeentewet (art 151d) toegevoegd. In een verordening kan de raad de burgemeester een bevoegdheid geven om bij langdurige en ernstige woonoverlast een gedragsaanwijzing op te leggen. Dit geeft de gemeente een extra instrument om ernstige vormen van woonoverlast aan te pakken. Bij de implementatie van deze wet is de registratie van overlast en de communicatie essentieel.

4.3.3 Wat willen we bereiken?

Op sociaal vlak willen we de veilige woon- en leefomgeving verbeteren door:

- Inzicht in de aard en omvang van de overlast, veroorzaakt door kwetsbare personen in verwarde toestand
- Adequate ondersteuning en zorg voor kwetsbare en niet-zelfredzame bewoners waardoor ze zo lang mogelijk thuis kunnen wonen. In een veilige omgeving, waarbij ze hun omgeving zo weinig mogelijk tot last zijn
- Vroege signalering van huiselijk geweld met snelle interventies om negatieve gevolgen te beperken
- Verbinding tussen het sociale en het veiligheidsdomein om adequaat te kunnen inspelen op ontwikkelingen die op het snijvlak tussen veiligheid en zorg plaatsvinden. Dit vraagt een nauwe verbinding tussen het veiligheidshuis, de afdeling veiligheid en (de CZAV-aanpak van) het sociaal domein.

4.3.4 Prioriteiten en maatregelen

- In Almelo zien we een hoog aantal meldingen van huiselijk geweld. De impact hiervan op een gezin en hun omgeving is groot. Wij geven de aanpak daarom prioriteit.

- Kwetsbare en niet-zelfredzame personen blijven steeds langer thuis wonen, al dan niet met begeleiding. Dit kan leiden tot overlast voor de omgeving of gevaar voor de personen zelf. Een goede zorg en ondersteuning voor verwarde en/of kwetsbare personen en een veilige woonomgeving voor minder zelfredzame bewoners verdient onze prioriteit.

Coördinatie Zorg en Armoedeaanpak en Veiligheid (CZAV)

Het CZAV-model vormt de basis voor de zorgstructuur in Almelo. Dit model legt verbindingen tussen arbeidsparticipatie, zorg en veiligheid. Uitgangspunt is de eigen kracht en zelfredzaamheid van bewoners en hun sociale netwerk. Waar nodig ontvangen bewoners ondersteuning en zorg van professionals onder regie van een wijkcoach. Opschaling volgt wanneer de problemen zo groot worden dat er een onveilige situatie ontstaat voor een persoon zelf of zijn/haar

omgeving. Een casuscoördinator neemt dan de regie over om te komen tot een eenduidige aanpak en zorgt voor afstemming tussen de verschillende hulpverlenende instanties.

We willen het convenant CZAV uit 2011 evalueren om de werkwijze verder te professionaliseren en de afstemming tussen de strafkant en de zorgkant te verbeteren. Daarbij focussen we op de verschillende verantwoordelijkheden van de procesmanagers, beleidsmedewerkers, wijkcoaches en stadsdeelcoördinatoren. Vooral op het gebied van informatiedeling en risico-inventarisatie kunnen we in Almelo nog winst halen. Bijzondere aandacht verdient de verbinding van het zorg- en veiligheidsdomein. Zodat een aanspreekpunt van het team integrale veiligheid verbinding houdt met het sociale domein en vice versa om de integraliteit tussen zorg en veiligheid in onze organisatie te borgen.

Ondersteuning Veiligheidshuis

We willen de samenwerking en ondersteuning van het Veiligheidshuis lokaal borgen in de organisatie. De ondersteuning vindt plaats via verschillende overlegstructuren. Lokaal blijft een procesmanager van de gemeente verantwoordelijk voor een casus. De procesmanager hebben een goede informatiepositie en hebben zicht op de partijen die betrokken zijn rond een bepaalde casus. Hij of zij heeft overzicht waar de casus geagendeerd wordt en stemt de afgesproken aanpak af met betrokken hulpverleners. Op deze manier wordt voorkomen dat een casus in meerdere overlegstructuren wordt besproken zonder elkaars medeweten.

Het Top X overleg: Voor Almelo is een Top X lijst opgesteld met daarop de meest risicovolle casuïstiek voor de gemeente. In een overzicht wordt aangegeven wie de regie voert en in welk overleg een casus wordt besproken, enerzijds om overzicht te houden en anderzijds om dubbelingen te voorkomen. Vier maal per jaar wordt een triage gedaan door het Veiligheidshuis, politie, gemeente, Dimence en de reclassering om de lijst te complementeren en de caseload te monitoren. Maandelijks wordt de casuïstiek inhoudelijk besproken in het Top X overleg. Alle casuïstiek is bekend bij de procesmanagers.

Het Code rood overleg: Dit is een werkwijze bij acute situaties en ernstige dreiging van escalatie in huiselijk geweld zaken. De lokale zorgstructuur, in Almelo de procesmanager, brengt een casus in. Partners met expertise in de keten van zorg en straf (GGZ, reclassering, Veiligheidshuis, gemeente, politie, OM, jeugdzorg, steunpunt huiselijk geweld). Ze stellen een actieplan op en bewaken de uitvoering tot een sein veilig wordt gegeven. Op dat moment wordt de casus overgedragen aan de procesmanager van de lokale zorgstructuur. De procesmanager informeert de burgemeester.

Regionaal Forensisch en Psychiatrisch Netwerk (RFPN): Indien er sprake is van een casus waarbij het binnen de lokale zorgstructuur niet lukt om overlast terug te dringen of recidive te voorkomen kan een casus worden ingebracht bij het RFPN. Voorwaarde is dat er zowel een zorg- als een strafrecht component aanwezig is. Betrokken partijen (Veiligheidshuis, gemeente, politie, OM, reclassering, zorgpartijen) maken een plan van aanpak op maat en monitoren de voortgang van de uitvoering. De lokale procesmanagers zijn vanuit de lokale zorgstructuur betrokken bij de casuïstiek die bij het RFPN wordt ingebracht.

Veilig thuis, tijdelijk huisverbod

De burgemeester kan op grond van de wet Tijdelijk Huisverbod een pleger van huiselijk geweld tijdelijk de toegang tot zijn of haar woning onttrekken. De Twentse gemeenten hanteren hiervoor het 'werkproces tijdelijk huisverbod Twente'. Bij een opgelegd huisverbod in Almelo heeft de procesmanager de regie en maakt met de betrokken partijen een plan van aanpak. Indien er kinderen zijn maakt Veilig Thuis Twente een aanpak voor het kind. De procesmanager stemt af met het team veiligheid om zowel de zorg als de openbare orde en veiligheid te kunnen borgen.

10 in Twente

Bij de aanpak van verwarde personen is goede informatie-uitwisseling tussen hulpverlenende instanties cruciaal en vroeg signaleren en interveniëren essentieel. Het project 'Tien in Twente' biedt CO24DAK waar hulpverleners signalen kunnen uitwisselen over verward gedrag / kwetsbare inwoners. De gemeentelijke procesmanager houdt hierop de regie en bekijkt de opties om een casus in te brengen in het code rood of top X overleg.

Buurtbemiddeling

Burenconflicten kunnen behoorlijk uit de hand lopen en gevoelens van onveiligheid vergroten in een buurt. Instanties worden belast met het oplossen van vaak tijdrovende conflicten. Het doel van buurtbemiddeling is dat conflicten in een vroeg stadium worden aangepakt om escalatie te voorkomen. In 2016 is buurtbemiddeling in Almelo opgestart. De werkwijze is dat de coördinator een intakegesprek voert. Vervolgens voeren twee vrijwilligers gesprekken met betrokken burens en maken ze samen afspraken. De coördinator neemt na een poosje contact op om te vragen of de gemaakte afspraken worden nagekomen. De pilot buurtbemiddeling loopt tot 1 januari 2018. Komende periode evalueren we de aanpak. In het najaar volgt een besluit over het eventueel voortzetten van buurtbemiddeling. De eerste ervaringen zijn volgens betrokken partijen positief, als aanvullend instrument bij de aanpak van woonoverlast.

Langer veilig thuis wonen voor minder zelfredzame inwoners

Minder zelfredzame personen wonen steeds langer thuis, al dan niet met begeleiding. Dit brengt een aantal veiligheidsrisico's met zich mee. De vraag is welke nieuwe risico's dit zijn en hoe hulpverleners daarop kunnen anticiperen. Met andere woorden; wat is er nodig om minder zelfredzame inwoners langer veilig thuis te laten wonen? Twente Safety en Security heeft in een 360 graden scan een eerste onderzoek gedaan naar deze risico's. Daaruit blijkt dat huidige instrumenten geen goed beeld geven van minder zelfredzame bewoners en de veiligheidsrisico's. Uit de scan komt bijvoorbeeld naar voren dat 29% van de inwoners van Almelo met cognitieve problemen nog op gas kookt. Ook blijkt dat ongeveer de helft van de inwoners met gehoorproblemen nog de 'klassieke' rookmelders heeft. Daarnaast is er veel te winnen op het gebied van informatievoorziening richting hulpverleners; bijvoorbeeld informatie over mogelijke beperkingen van inwoners van gebouwen, zodat hulpverleners hierop kunnen anticiperen. De komende jaren willen we onderzoeken hoe we de informatievoorziening, zowel richting minder zelfredzame bewoners als hulpverleners, kunnen verbeteren.

Al dan niet onder invloed van drank of drugs vervagen grenzen van bezoekers aan het uitgaansleven of evenementen om geweld te gebruiken of spullen te vernielen. De materiële en immateriële schade hiervan kan een enorme omvang hebben.

In 2013 is de verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving van de drank- en horecawet over gegaan naar de gemeente. Daarmee heeft de gemeente een regierol gekregen voor de preventie en handhaving van het drankgebruik in de horeca. Almelo grijpt deze mogelijkheid aan om preventieve maatregelen te nemen om het aantal uitgaans-incidenten terug te dringen.

4.4 Veiligheid en bedrijvigheid

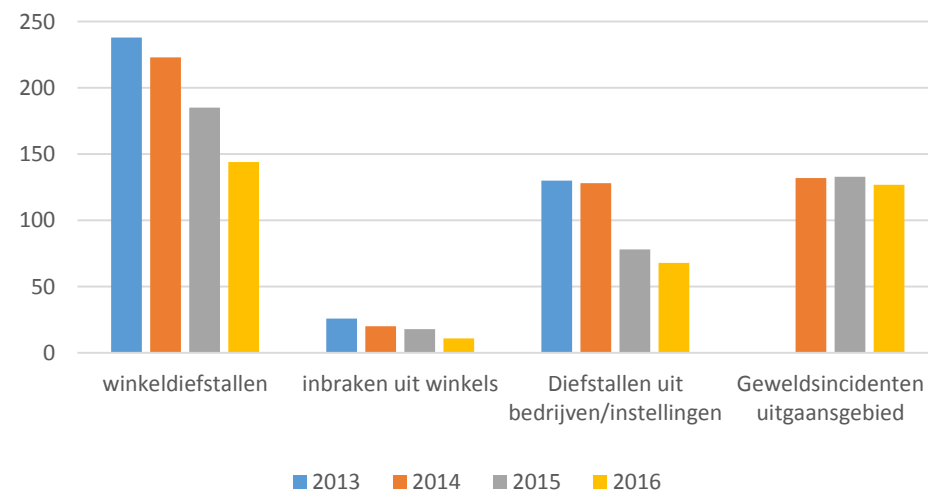
kernbegrippen

- Veilig Uitgaan
- Veiligheid in winkelgebied
- Veiligheid op bedrijventerreinen
- Veilige evenementen

Prioriteiten 2017-2020

- Een prettig uitgaansklimaat door:
 - handhaving drank- en horecawet
 - aanpak geweldsincidenten
- Borging van veiligheid tijdens evenementen

De cijfers

Ontwikkelingen

- Doordat de handhaving op de drank- en horecawet aan de gemeente is overgedragen heeft iedere gemeente de plicht om een preventie en handavingsplan te hebben voor de naleving daarop.
- De veiligheidsregio heeft een handreiking gemaakt voor het lokale evenementenbeleid, gericht op risico's en veiligheid rond evenementen. Daarnaast adviseert de veiligheidsregio de gemeente Almelo bij het beoordelen en verlenen van vergunningen voor evenementen
- Horeca ondernemers hebben een what's app groep om elkaar te informeren over incidenten en verdachte situaties. Ook kunnen ze bellen met de horecatelefoon zodat de politie snel ter plaatse is.

Hoe gaan we invulling geven aan de prioriteiten:

1. Voor Almelo is een preventie- en handavingsplan opgesteld voor de naleving van de drank en horecawet. De preventie richt zich met name op voorlichting in de leeftijdscategorie eind basisschool en het bewust maken van de ouders van deze kinderen. Toezicht en handhaving is vooral gericht op de naleving van de regels in de horecabedrijven
2. In de horeca concentratiegebieden zijn camera's opgehangen om incidenten in een vroeg stadium waar te nemen en in te grijpen. Beelden kunnen worden gebruikt om de veroorzakers te herkennen en op te sporen
3. Onderzocht wordt of beveiligers tijdens uitgaansavonden in het centrum aanwezig kunnen zijn die in samenwerking met de politie en cameratoezicht incidenten in een vroeg stadium signaleren en kunnen de-escaleren
4. Almelo is aangesloten bij het Twentse convenant Collectieve Horeca Ontzeggingen; personen die zich in één van de aangesloten horecazaken misdragen kunnen een ontzegging voor een bepaalde periode krijgen voor alle aangesloten horeca
5. In Almelo is een convenant Veilig Uitgaan afgesloten, maar dit is gedateerd; komende tijd actualiseren we dit convenant in samenwerking met het Horeca Platform. In dit convenant maken we onder meer afspraken over het deurbeleid, het trainen van portiers en beveiligers, handhaving op terrassen en sluitingstijden etc.
6. Bij de beoordeling van aanvragen voor een evenementenvergunning vormt veiligheid een belangrijk aspect. In het evenementenbeleid staat een bepaling dat van organisatoren wordt verwacht dat ze een veiligheidsplan opstellen
7. Boa's worden ingezet bij (voorbereiding) op evenementen; lopen mee tijdens de schouw en evaluatie
8. Het is van belang het evenementenbeleid te monitoren zodat actualiteiten erin verwerkt kunnen worden. Een voorbeeld is de opkomst van drones

4.4 Veiligheid en bedrijvigheid

In de breedste zin gaat bedrijvigheid over een goed ondernemersklimaat en een prettig klimaat voor bezoekers die naar Almelo komen. Het gaat om aspecten als een veilig winkelgebied, veilige bedrijventerreinen, een veilig uitgaansgebied en veiligheid tijdens evenementen.

Bedrijvigheid is van groot belang voor de economische ontwikkeling in Almelo. Op het moment dat bezoekers of ondernemers zich niet veilig voelen in een winkel- of uitgaansgebied heeft dat directe invloed op de economische ontwikkelingen. Dan loopt bijvoorbeeld het aantal bezoekers terug. Daarom is het van belang aandacht te besteden aan de veiligheid in de binnenstad, op bedrijventerreinen en tijdens evenementen.

4.4.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld

De tabel hieronder laat zien dat het aantal winkeldiefstallen sterk afnam. Aangezien het gaat om het aantal aangiftes is het niet vanzelfsprekend dat het daadwerkelijke aantal winkeldiefstallen ook zo sterk is gedaald. Mogelijk worden winkeldiefstallen minder vaak opgemerkt of loopt de aangiftebereidheid bij ondernemers terug. De overlast in het winkelgebied concentreert zich met name in de omgeving van de Albert Heijn, veroorzaakt door dak- en thuislozen (gebiedsscan politie).

Ook het aantal inbraken uit winkels is de afgelopen jaren sterk gedaald. En datzelfde geldt voor het aantal diefstallen uit kantoren, instellingen en bedrijven. Het aantal geweldsincidenten is de laatste jaren vrij stabiel gebleven, rond de 130 incidenten per jaar. De twee hotspots waar zich de meeste incidenten voordoen zijn het Prinses Catharina Amaliaplein en de Grotestraat.

	2013	2014	2015	2016
Winkeldiefstallen	238	223	185	144
Inbraken uit winkels	26	20	18	11
Diefstallen uit kantoren, instellingen, bedrijven	130	128	78	68
Geweldsincidenten uitgaansgebied		132	133	127

Bron: Basis Politie Systeem

4.4.2 Ontwikkelingen

Drank en horecawet

In 2013 ging de verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving van de drank- en horecawet naar de gemeente. Iedere gemeente heeft de plicht om een preventie- en handavingsplan op te stellen, waarin ze aangeeft op welke wijze zij toeziet op de naleving van deze wet. Naast handhaving is er nadrukkelijk aandacht voor de preventie, waarbij het met name gaat om bewustwording onder jongeren en (gezondheids)risico's en gevolgen van het gebruik van alcohol. Nu de gemeente verantwoordelijk is voor de naleving van de drank- en horecawet kunnen wij meer de regie nemen bij het aanpakken van alcoholgebruik onder jongeren.

Handreiking evenementenbeleid door Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio stelde een handreiking op voor het lokale evenementenbeleid. De handreiking is vooral gericht op risico's en veiligheid rond evenementen en een goede borging in het vergunningsverleningstraject. Daarnaast heeft de veiligheidsregio een online platform ontwikkeld met daarin een overzicht van de evenementen in de Regio en informatie over deze evenementen. 'LiveEvents' is een doorontwikkeling van de regionale evenementenkalender met een bundeling van informatie over een evenement voor een integraal beeld. Op deze manier kan handhaving op een veel efficiëntere manier plaatsvinden.

4.4.3 Wat willen we bereiken?

Op het gebied van veiligheid en bedrijvigheid stellen we een aantal doelen om het volgende hoofddoel te bereiken: 'een prettig winkel- en uitgaansklimaat voor bezoekers aan Almelo, ondernemers en werknemers en bewoners van de stad'. Dit bereiken we door:

- Een afname van het aantal geweldsincidenten in het uitgaansgebied
- Een afname van het alcoholgebruik onder jongeren die jonger zijn dan 18 jaar
- Het minimaliseren van de risico's op incidenten tijdens evenementen met behulp van 'LiveEvents' en de handreiking van de veiligheidsregio
- Het vergroten van de zelfredzaamheid van bezoekers en ondernemers en als gemeente te faciliteren waar dat nodig is

4.4.4 Prioriteiten en maatregelen

Het verder terugdringen van het aantal winkeldiefstallen en –inbraken heeft de komende jaren geen prioriteit, maar dat wil niet zeggen dat er op dit vlak niets gebeurt. Zowel voor de binnenstad, de Nieuwstraat en de bedrijventerreinen zijn actieve ondernemersverenigingen die een rol spelen bij het verenigen van ondernemers. Dit kan bijvoorbeeld door het faciliteren van what's app groepen of het organiseren van themabijeenkomsten, zoals 'tips om winkeldiefstallen te voorkomen'. Daarnaast kunnen ze ondernemers informeren over het belang van het doen van aangifte om de aangiftebereidheid te vergroten. Zowel de gemeente als de politie faciliteren bij deze initiatieven. Ook het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid kan hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld door het organiseren van trainingen of themabijeenkomsten. Zowel bedrijvenpark Twente als bedrijvenpark Bornsestraat hebben een convenant Keurmerk Veilig Ondernemen-Bedrijven afgesloten. Hierin zijn maatregelen afgesproken tussen ondernemers, gemeente, politie en brandweer om de veiligheid te vergroten en schade door vernielingen en overlast te verkleinen.

Het aantal geweldsincidenten in het uitgaansgebied is al jaren vrij hoog. Wij geven prioriteit aan het terugdringen hiervan en aan het voorkomen van materiële en immateriële schade die hierdoor wordt veroorzaakt. Hiermee samenhangend zetten we in op de preventie en handhaving van het alcoholgebruik onder jongeren. Veel incidenten vinden plaats onder invloed van alcohol en/of drugs.

Ook besteden we veel aandacht aan de veiligheid tijdens evenementen en het proces voor het verlenen van een vergunning, de handhaving en de informatiedeling over de evenementen.

Cameratoezicht

Op diverse plekken in de horeca concentratiegebieden zijn camera's opgehangen. De politie kan de beelden live uitkijken of achteraf terugkijken. Met het oog op de privacy worden de beelden tijdelijk opgeslagen en daarna gewist. Het doel van de camera's is drieledig. Allereerst gaat er een preventieve werking vanuit; als bezoekers aan het uitgaansgebied weten dat ze gefilmd kunnen worden is de drempel om zich te misdragen hoger. Verder kunnen we incidenten in een vroeg stadium waarnemen wanneer de politie de beelden uitkijkt. Vervolgens kan snel ingrijpen escalatie voorkomen. Voorwaarde is wel dat er voldoende capaciteit is om de beelden te bekijken en de opvolging te borgen. Tenslotte kan de politie de beelden gebruiken voor het strafrechtelijk onderzoek. Mogelijk worden daders herkend en helpen de beelden met de opsporing.

Preventieve beveiliging

Zowel in Enschede als Hengelo zijn goede ervaringen opgedaan met preventieve beveiliging tijdens uitgaansavonden. Een team van twee beveiligers is in het uitgaansgebied aanwezig om incidenten in een vroeg stadium te sussen. Uitgangspunt is dat de leden van het beveiligingsteam gastheren in de binnenstad zijn met een vriendelijk en gastvrij karakter. Op die manier benaderen ze bezoekers ook bij een interventie. Ze werken samen met de politie; vooral in combinatie met cameratoezicht is de inzet van preventieve beveiliging effectief.

De gemeente onderzoekt samen met de horecaondernemers en de politie de mogelijkheid om ook in Almelo preventief toezicht in te zetten.

Convenant Veilig Uitgaan

In 2011 is een convenant Veilig Uitgaan afgesloten tussen het Horecaplatform, de gemeente en de politie. Inmiddels is het convenant gedateerd en gaan gemeente en het Horeca Platform onderzoeken op welke punten het convenant geactualiseerd moet worden. Het is met name van belang dat de betrokken partijen gezamenlijk de ambities uitspreken om het uitgaansgebied veiliger te maken. Ook moeten alle betrokkenen zich hiervoor willen inzetten. In het convenant worden inhoudelijke afspraken gemaakt over te nemen maatregelen, zoals het trainen van beveiligers en portiers, het deurgebeleid, cameratoezicht, handhaving op terrassen en sluitingstijden. Verder bevat het convenant afspraken over samenwerking en afstemming om de veiligheid in het gebied te borgen. Als laatste onderzochten we hoe we de betrokkenheid van ondernemers bij het convenant kunnen vergroten.

Collectieve Horeca Ontzegging

Almelo is aangesloten bij het Twentse convenant voor Collectieve Horeca Ontzeggingen. Dit houdt in dat personen die zich misdragen in één van de aangesloten horecazaken een ontzegging krijgen voor een bepaalde periode voor alle aangesloten horecazaken, dus niet alleen voor de zaak waar hij of zij zich heeft misdragen. In het kader van de privacy reikt de horecaondernemer het verbod uit met ondersteuning van de politie. De uitgereikte verboden worden gepubliceerd op een beveiligde website waar alleen aangesloten ondernemers toegang toe hebben.

What's app

Horecaondernemers hebben zelf een what's app groep om elkaar te kunnen informeren over incidenten en verdachte situaties. Daarnaast kunnen ze gebruik maken van de horecatelefoon, waarmee ze een rechtstreeks contact met de politie hebben, die daarmee snel ter plaatse kan zijn.

Preventie- en handhavingsplan DHW

Alle gemeenten zijn verplicht om een preventie- en handhavingsplan op te stellen voor de naleving van de drank- en horecawet. Hiermee heeft de gemeente een instrument in handen om jongeren bewust te maken van de risico's van het gebruik van alcohol en om te handhaven bij het overtreden van de drank en horecawet. In het preventie- en handhavingsplan van Almelo richt de preventie zich met name op voorlichting aan jongeren in de leeftijdscategorie 10-12 jaar (eind basisschool) en op het bevorderen van bewustwording onder ouders en de rol die ouders hebben bij het voorlichten van hun kinderen. In Almelo is onderscheid gemaakt tussen toezicht en handhaving, waarbij het toezicht vooral gericht is op de controle op de naleving van de regels in horecabedrijven. Handhaving is gericht op het bestuurlijke / strafrechtelijke proces op het moment dat een bedrijf de drank- en horecawet heeft overtreden.

Aanpak sport gerelateerde geweldsincidenten

In het bijzonder besteden we aandacht aan het bestrijden van sport gerelateerde incidenten. In de vierhoek (gemeente, politie, OM en BVO Heracles) worden risico wedstrijden besproken en worden incidenten met supporters besproken. Gezamenlijk wordt bepaald welke maatregelen genomen moeten worden om het aantal geweldsincidenten terug te dringen.

Evenementenbeleid

Veiligheid is een belangrijk aspect bij de aanvraag voor een evenementenvergunning. Zoals bij de ontwikkelingen in paragraaf 4.4.2 al staat benoemd maakte de veiligheidsregio een handreiking voor gemeenten voor het evenementenbeleid. In het beleid staat een bepaling dat van organisatoren wordt verwacht dat ze een veiligheidsplan opstellen. De veiligheidsregio heeft een format gemaakt voor het opstellen van een veiligheidsplan om het de organisatoren makkelijker te maken. Evenementen worden in 'LiveEvents' gezet zodat betrokkenen de volledige informatie hebben over een evenement. Dit komt zowel ten goede aan het proces voor de vergunningverlening als de handhaving. Het is van belang het evenementenbeleid goed te monitoren om actualiteiten in het beleid op te nemen. Een voorbeeld hiervan is de regelgeving over het gebruik van drones tijdens evenementen. Verder worden BOA's ingezet tijdens evenementen. Om ze beter voor te bereiden op hun rol tijdens de evenementen worden ze betrokken bij de voorbereidingen; ze lopen mee tijdens de schouw en de verlening van de vergunning. Na afloop worden ze betrokken bij de evaluatie van een evenement.

4.5 Veiligheid en Jeugd

Gemiddeld kost een overlastgevende jeugdgroep de samenleving ongeveer 1,5 miljoen euro. Hierbij gaat het niet alleen om de schade die jongeren veroorzaken bij delicten die ze plegen maar ook om de zorg die ze krijgen, schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten en een lagere arbeidsproductiviteit/uitkeringen etc. (onderzoek WODC, december 2016).

Dit onderstreept het belang van vroeg-signalering van risicojongeren om te voorkomen dat ze afglijden naar overlastgevende- of criminele jeugdgroepen. Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van risicojongeren en hun omgeving is integrale samenwerking en informatie-uitwisseling tussen keten-partners van groot belang

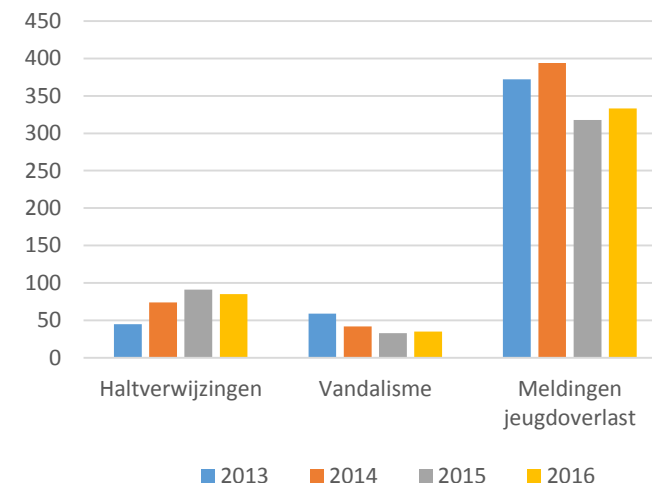
kernbegrippen

- Overlastgevende en criminele jeugdgroepen en risicojongeren
- Preventie drank en drugsgebruik onder jongeren
- Cyberpesten

Prioriteiten 2017-2020

- Integrale aanpak voor de signalering van risicojongeren en de aanpak van overlastgevende (groepen) jongeren
- Aanpak cyberpesten

De cijfers

Ontwikkelingen

- De politie introduceerde een nieuwe methode om jeugdgroepen in beeld te brengen en te indiceren: de groepsscans.
- Een Fenomeen Onderzoek brengt het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in Almelo in beeld op basis van cijfers en signalen bij diverse betrokken partijen
- Sexting is een steeds meer voorkomend fenomeen waarbij intieme foto's van jongeren worden gedeeld via social media. Voor de slachtoffers een traumatische ervaring, ouders hebben vaak geen idee welke gevolgen hun acties hebben.
- Jeugdgroepen hebben steeds minder een vaste samenstelling en plek. Met name door internet en social media vormen jongeren coalities en zijn jeugdgroepen veel dynamischer

Hoe gaan we invulling geven aan de prioriteiten:

1. Betrokken partijen (o.a. gemeente, politie en bureau Halt) onderstrepen het belang van een integrale aanpak voor de vroegsignalering van risicojongeren en de aanpak van (groepen) jongeren die overlast veroorzaken en/of dreigen af te glijden naar criminaliteit. Deze aanpak krijgt de vorm volgens een opschalingsprincipe. In eerste instantie gaan we uit van zelfredzaamheid van jongeren en hun ouders
2. Vroegsignalering vindt plaats in de zorg adviesteam (ZAT) en het jeugd wijkoverleg (JWO), op basis van signalen van o.a. de (jeugd)agenten, leerplichtambtenaren, jongerenwerkers, wijkcoaches of scholen
3. Als een kind in zijn of haar ontwikkeling wordt bedreigd maakt de betrokken wijkcoach een Verzoek tot Onderzoek (VTO). Dit VTO wordt besproken in het Stedelijk Jeugdoverleg om te bepalen of de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek moet doen naar de opvoedsituatie; gekeken wordt of hulp in het gedwongen kader (civielrechtelijk) nodig is
4. Als een jongere vermoedelijk in de toekomst (nog eens) in aanraking komt met het strafrecht wordt in het Justitieel Overleg Risicajeugd (JOR) een eventuele passende interventie besproken. Deze interventie krijgt een vervolg in het ZSM-overleg dat besluit over eventuele strafafdoening. Het Stedelijk Jeugdoverleg en het JOR wordt door dezelfde Almeloëse procesmanager voorgezeten om verbanden te kunnen leggen tussen casuïstiek op beide tafels
5. De 5 rijksinspecties Toezicht sociaal domein / Samenwerkend toezicht jeugd onderzochten de effectiviteit van zorg en ondersteuning van kwetsbare gezinnen door het lokale netwerk. Tijdens een politiek beraad zijn de uitkomsten met de raad gedeeld

4.5 Veiligheid en Jeugd

(Groepen) jongeren die overlast veroorzaken of criminele activiteiten uitvoeren zorgen voor verhoogde gevoelens van onveiligheid in de omgeving. Daarnaast kost de schade die ze veroorzaken de samenleving veel geld. Op het moment dat een overlastgevende of criminele jeugdgroep is gevormd is het een hele opgave om interventies te plegen die ervoor zorgen dat jongeren weer uit de groep gaan of de groepen uit elkaar vallen. Door risicojongeren in een vroeg stadium in beeld te brengen kunnen we voorkomen dat ze zich aansluiten bij een groep die overlast veroorzaakt.

Een relatief nieuw fenomeen dat steeds meer onder de aandacht komt is cyberpesten. Jongeren maken steeds vaker gebruik van social media om anderen te pesten of om ruzies uit te vechten. Van belang is dat ouders, hulpverleners en andere betrokkenen hier alert op zijn. Het veiligheidsbeleid besteedt aandacht aan de aanpak van cyberpesten.

4.5.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld

Uit de cijfers blijkt dat het aantal meldingen van vandalisme de afgelopen twee jaar gedaald is ten opzichte van 2013 en 2014. Datzelfde geldt voor het aantal meldingen van jeugdoverlast. Voor het aantal meldingen van jeugdoverlast geldt wel dat het absolute aantal nog altijd hoog is. Afgelopen jaar is de stijgende lijn van het aantal Halt verwijzingen doorbroken. In 2016 hadden de verwijzingen naar Halt vooral betrekking op het verstoren van de openbare orde.

	2013	2014	2015	2016
Vandalisme, baldadigheid	59	42	33	35
Meldingen jeugdoverlast	372	394	318	333
Halt verwijzingen*	45	75	92	85

Bron: Basis Politie Systeem

* Jaarrapportage bureau Halt

Uit de veiligheidsmonitor blijkt dat bewoners in Almelo vaker dan gemiddeld in Twente overlast ervaren van rondhangende jongeren. Met name in de periode 2013-2015 was dit percentage veel hoger. Afgelopen jaar daalde het percentage bewoners dat overlast heeft ervaren van rondhangende jongeren sterk.

	2013	2014	2015	2016
Ervaren overlast rondhangende jongeren	36,3%	38,3%	40,6%	29,5%

Bron: Veiligheidsmonitor

Uit de gebiedsscans van de politie blijkt dat in Almelo overlast is ervaren door een nieuw fenomeen; free-running, waarbij een parcours wordt afgelegd en gebruik wordt gemaakt van objecten. Hierbij is de nodige schade en geluidsoverlast veroorzaakt.

4.5.2 Ontwikkelingen

Dynamische groepen jongeren

Een aantal jaren geleden hadden groepen jongeren veel meer een vaste samenstelling dan nu het geval is. Daarnaast hadden deze jongeren veel vaker een vaste plek waar ze samen kwamen. Dit heeft voornamelijk te maken met social media. Hierdoor vormen jongeren 'gelegenheidscoalities', waardoor groepen jongeren veel dynamischer zijn qua samenstelling en plek. Voor jongerenwerkers en jeugdagenten vraagt dit een andere aanpak om met jongeren in contact te komen en groepen in beeld te brengen.

Cyberpesten

Steeds vaker maken jongeren gebruik van social media om ruzies uit te vechten. Doordat ze zich in een veilige omgeving wanen durven ze veel verder te gaan dan wanneer ze 'real life' tegenover iemand staan. Dit neemt soms grote vormen aan, tot doodsb bedreigingen aan toe. Binnen het cyberpesten is sexting een nieuw fenomeen, waarbij jongeren intieme foto's delen via social media als snapchat. Deze foto's worden vervolgens verspreid over internet. Voor slachtoffers een zeer traumatische ervaring die in een aantal gevallen zelfs al heeft geleid tot zelfmoord. Daders hebben vaak geen idee wat de gevolgen zijn van hun acties. Dit laatste geeft het belang van voorlichting aan.

4.5.3 Wat willen we bereiken?

Op het gebied van jeugd en veiligheid hebben we een aantal doelstellingen waar we ons de komende jaren voor gaan inzetten:

- Zo veel mogelijk voorkomen dat risicojongeren deel uit gaan maken van een overlastgevende of criminele jeugdgroep
- Zo veel mogelijk voorkomen dat jongeren onder de 18 jaar drugs of alcohol gaan gebruiken
- Een goed zorgnetwerk dat risicojongeren en hun ouders de juiste hulpverlening biedt om te voorkomen dat deze jongeren afglijden naar overlastgevend of crimineel gedrag

4.5.4 Prioriteiten en maatregelen

Opvoedadvies

Het LOES loket is ontwikkeld door het Centrum Jeugd en Gezin voor de gezamenlijke Twentse gemeenten. LOES is een vraagbaak voor ouders en verzorgers die graag een opvoedadvies willen. LOES is per mail en telefonisch bereikbaar, maar ouders / verzorgers kunnen via het sociale wijkteam ook een afspraak maken. LOES organiseert verschillende themabijeenkomsten en biedt op haar website opvoedadviezen om de zelfredzaamheid van ouders en hun kinderen te vergroten.

Zorgstructuur

In Almelo maakt de jeugdzorg onderdeel uit van de CZAV- aanpak, zoals in paragraaf 4.3.4 beschreven. De signalering van risicojongeren vindt binnen deze aanpak plaats op verschillende niveaus:

- *Zorg Advies Team (ZAT)*: scholen en hulpverleners werken samen om problemen bij kinderen / jongeren op tijd aan te pakken. Een leraar ziet bijvoorbeeld dat het niet goed gaat met een kind (bijvoorbeeld spijbelen of vervelend gedrag). In het ZAT zitten een leerkracht of vertegenwoordiger van de school maatschappelijk werk / jongerenwerk, politie, een wijkcoach, een leerplichtambtenaar en de GGD. Zij maken samen een plan van aanpak voor het kind.
- *Jeugd Wijkoverleg (JWO)*: een vorm van vroegsignalering wanneer problemen niet zichtbaar zijn op school, maar wel worden gezien door een hulpverlener in een gezin of op straat. Op het moment dat een hulpverlener signaleert dat het niet goed gaat met een kind kan hij of zij deze bespreken in het JWO. Op basis van de signalen vanuit de wijkcoach, GGD, politie, jongerenwerker wordt een plan van aanpak opgesteld.
- *Stedelijk Jeugdoverleg (SJO)*: Op het moment dat de wijkcoach signalen heeft over een kind dat in zijn of haar ontwikkeling wordt bedreigd maakt de wijkcoach een Verzoek tot Onderzoek. Dit verzoek wordt besproken in het SJO om te bepalen of de Raad voor de Kinderbescherming nader onderzoek moet doen naar de opvoedsituatie. Daarbij wordt onder andere bepaald of hulp in het gedwongen kader (civielrechtelijk) nodig is.
- *Justitieel overleg Risicojeugd (JOR)*: Het JOR bespreekt jongeren die in de toekomst vermoedelijk (nogmaals) in aanraking gaan komen met het strafrecht voor een passende interventie. Het 'Zo Spoedig Mogelijk' (ZSM) overleg werkt deze interventie verder uit waar politie, OM, reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming samen komen.

De procesmanager van de gemeente Almelo zit zowel het JOR als het SJO voor om verbanden te kunnen leggen tussen casuïstiek op de beide tafels. Voor de signalering van risicojongeren en de gevolgen voor de openbare orde en veiligheid is een goede afstemming tussen het sociale domein en het veiligheidsdomein essentieel. Dat betekent dat de procesmanager vanuit het sociale domein en de coördinator integrale veiligheid samenwerken bij de aanpak van risicojongeren. Recent onderzocht de rijksinspectie voor toezicht op het sociale domein en jeugd de zorgstructuur in Almelo. Daaruit bleek dat we op het gebied van veiligheid en het in beeld brengen van de risico's nog winst kunnen behalen.

Fenomeenonderzoek jeugd en drugs

Onder regie van het Platform IVZ en de politie wordt voor Almelo een fenomeenonderzoek gedaan naar het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren. Dat kijkt naar de omvang van het gebruik en naar de omstandigheden. Vragen die daarbij aan de orde komen zijn; 'hoe makkelijk kunnen jongeren aan alcohol en drugs komen?', 'in welke situaties gebruiken jongeren drugs en/of alcohol?', 'heeft de thuissituatie te maken met drugs- en alcoholgebruik?' en 'hoe normaal vinden jongeren en hun ouders het gebruik van drugs en alcohol?'. Het onderzoek wordt gedaan op basis van cijfers en gesprekken met betrokkenen. Het fenomeenonderzoek levert input op voor een preventieve aanpak.

Groepsscan politie

De politie heeft een instrument ontwikkeld waarmee groepen jongeren sneller en makkelijker in beeld worden gebracht. Hiermee speelt de politie in op de ontwikkeling dat jeugdgroepen steeds dynamischer worden. De gemeente kan een verzoek indienen om een groepsscan te maken en heeft de regie bij het opstellen ervan. Op basis van signalen van overlast / criminaliteit door een groep jongeren wordt informatie verzameld onder betrokken partijen. Deze informatie wordt verrijkt met systeeminformatie. De informatie wordt ingebracht in de lokale driehoek, die de prioritering bepaald. Vervolgens wordt een plan van aanpak gemaakt onder regie van de gemeente.

In TC Tubantia staan regelmatig berichten over verkeersongevallen. Zeker wanneer er sprake is van letsel is de impact meestal groot. Steeds vaker zijn fietsers betrokken bij verkeersincidenten; de toename van het aantal e-bikers en het gebruik van smartphones heeft hier mogelijk invloed op. Door diverse doelgroepen bewust te maken van de risico's kunnen we het aantal ongevallen terug brengen. Dit kan door educatie en oefening.

Veel taken en bevoegdheden rond brandveiligheid en de crisisbeheersing zijn overgedragen naar bv. de veiligheidsregio, maar de verantwoordelijkheid rond deze thema's blijft bij de gemeente. Datzelfde geldt voor verkeersveiligheid. Als gemeente biedt dat mogelijkheden om gericht maatregelen te nemen om de veiligheid rond deze thema's te vergroten

4.6 Fysieke Veiligheid

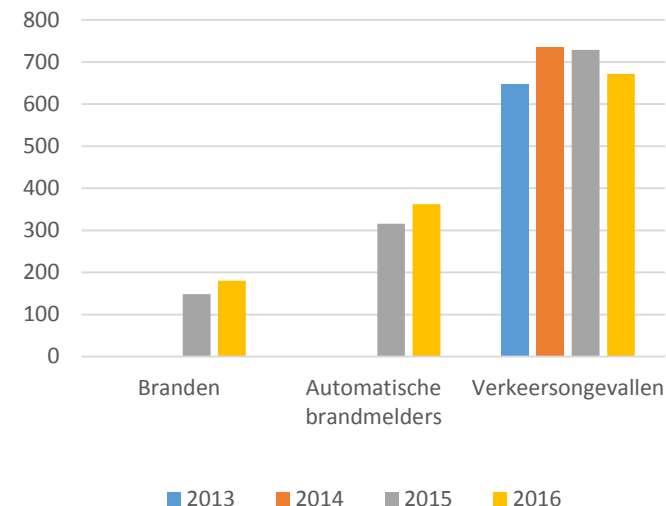
kernbegrippen

- Crisisbeheersing en Rampenbestrijding
- Vervoer gevaarlijke stoffen
- Brandveiligheid
- Verkeersveiligheid

Prioriteiten 2017-2020

- Verbeteren brandveiligheid door educatie en innovatie
- Aandacht voor attentieadressen
- Verbeteren verkeersveiligheid

De cijfers

Ontwikkelingen

- 1 februari 2017 trad de nieuwe regionale crisisorganisatie in Twente in werking. De doorontwikkelde crisisorganisatie is flexibeler; per incident kan worden bepaald welke functies nodig zijn om het effectief en efficiënt te bestrijden.
- Landelijk dringt de brandweer erop aan (rapport Rembrandt) dat het Integraal Veiligheidsbeleid de verbinding vormt tussen gemeente en veiligheidsregio/brandweer om bv. gezamenlijk doelen en prioriteiten te bepalen.
- Landelijk is er een wet in voorbereiding om het gebruik van telefoons en smartphones op de fiets te verbieden. Daarnaast brengen de ANWB en de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid de veiligheid op de fietspaden in beeld om mogelijke knelpunten gericht te kunnen aanpakken

Hoe gaan we invulling geven aan de prioriteiten:

1. Uitgangspunt bij het verbeteren van brandveiligheid is allereerst het vergroten van de zelfredzaamheid van bewoners en bedrijven door ze een handelingsperspectief te bieden om risico's te beperken
2. Data-analyse (business intelligence) is een middel om te komen tot een risicogerichte aanpak om te bepalen waar mensen en materiaal het beste gestationeerd kunnen worden
3. Bij de Risk Factory worden diverse doelgroepen (basisschoolleerlingen, senioren) bewust gemaakt van de risico's op brand of de dode hoek bij verkeersveiligheid
4. Brandweer gerelateerde zaken maken vanaf 2018 onderdeel uit van de omgevingswet. Aangezien de fysieke veiligheid in omgevingsplannen geborgd wordt betrekken we de brandweer daar nadrukkelijk bij
5. Gustos controles; integrale controles bij risicopanden, waarbij onder andere wordt gecontroleerd op brandveiligheid
6. Verkeersveiligheid vanuit drie pijlers aanpakken; infrastructuur, educatie en handhaving.
 - a. Infrastructuur: inrichten volgens 'duurzaam veilig' en prioriteit voor de inrichting van de 30km zones en de aanpak van black spots
 - b. Educatie: jaarlijkse uitvraag bij scholen waarna een programma wordt samengesteld (bv streetwise, voorlichting over de dode hoek, het gebruik van smartphones, voorlichting voor speciale doelgroepen zoals het trainen van ouderen om veilig te fietsen op een e-bike. We zetten in op het vergroten van het aantal verkeersouders. Scholen met een verkeersouder betalen geen eigen bijdrage voor verkeerseducatie
 - c. Handhaving: zowel de politie als de gemeente geven prioriteit aan het handhaven op verkeersovertredingen. De politie organiseert bv. een aantal integrale controles

4.6 Fysieke veiligheid

Allereerst valt (de voorbereiding op) rampenbestrijding onder fysieke veiligheid. Op het moment dat er een ramp of crisis plaatsvindt en er wordt opgeschaald naar een GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure) heeft de Veiligheidsregio Twente de regie. In het Regionale Crisisplan staat de regionale crisisorganisatie beschreven. Ook externe veiligheid (opslag, bewerking en vervoer van gevaarlijke stoffen) valt onder externe veiligheid. In Almelo moet hierbij bijvoorbeeld gedacht worden aan Urenco. De inventarisatie van gevaarlijke stoffen heeft aandacht van de afdeling vergunningen en handhaving, dus zal niet apart in dit integrale veiligheidsbeleid worden beschreven. Wel besteden we aandacht aan het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Ook brand- en verkeersveiligheid vallen onder fysieke veiligheid. Brandveiligheid omvat bijvoorbeeld de controle van zogenaamde attentieadressen, zoals panden waar kamers worden verhuurd.

4.6.1 Analyse huidig veiligheidsbeeld

Weliswaar is het aantal verkeersongevallen de afgelopen drie jaren wat gedaald, al jaren is het aantal verkeersongevallen in Almelo hoog. Ongeveer bij 15% van het aantal verkeersongevallen is er sprake van letsel en 2 tot 3 keer per jaar vindt een ongeval plaats met dodelijke afloop. Het aantal meldingen met betrekking tot verkeersoverlast schommelt rond de 200 meldingen per jaar. Deze meldingen hebben vooral betrekking op te hard rijden.

	2013	2014	2015	2016
Verkeersongevallen	648	735	729	672
→ met letsel	129	133	127	100
→ met dodelijke afloop	2	3	2	3
Meldingen verkeersoverlast	262	177	231	206
Brand	125	107	105	127

Bron: Basis Politie Systeem

Nadat het aantal branden jaren is gedaald is het aantal in 2016 weer behoorlijk gestegen naar het niveau van 2013. Er is een aantal risico's te benoemen die de kans op brand vergroot; allereerst blijven ouderen en kwetsbare personen langer thuis wonen (paragraaf 4.3). Daarnaast vormen panden waar kamers verhuurd worden een groot risico. Evenals panden waar illegaal stroom wordt afgetapt voor hennepkwekerijen.

4.6.2 Ontwikkelingen

Doorontwikkeling crisisorganisatie

1 februari 2017 trad de doorontwikkelde crisisorganisatie in werking. Door een meer flexibele inzet kunnen we een ramp of crisis efficiënter bestrijden. Voor de lokale organisatie is van belang dat de lokale alarmeringslijsten altijd up-to-date zijn. Verder moeten de faciliteiten in het stadhuis op orde zijn

zodat betrokkenen bij de crisisaanpak hun werk optimaal kunnen doen. Lokale medewerkers met een rol bij de bestrijding van een crisis / ramp moeten goed geïnformeerd zijn. Zodat ze op het moment dat het nodig is weten wat er van hen wordt verwacht.

Risk Factory

Op de voormalige vliegbasis Twente is de Risk Factory ingericht. Voor de brandweer is dit een grote oefenlocatie om mensen op te leiden en te trainen. Daarnaast worden hier innovatieve brandbestrijdingsmiddelen ontwikkelend en getest. Ook geeft de Risk Factory voorlichting aan verschillende doelgroepen om ze bewust te maken van de risico's op brandgevaar en gevaarlijke verkeerssituaties, zoals de dode hoek bij vrachtwagens. De brandweer gaat uit van een risico gestuurde aanpak om zelfredzaamheid van bewoners te vergroten.

Omgevingswet

De komst van de nieuwe omgevingswet moet een meer integrale afweging opleveren bij de verlening van vergunningen. Ook brandveiligheid wordt hierbij meegewogen. Dit betekent dat betrokken partijen nog meer dan nu moeten afstemmen om tot een goed overwogen besluit te komen.

E-bikes en smartphones

De opkomst van e-bikes in het verkeer en het gebruik van smartphones is van invloed op de verkeersveiligheid. E-bikes hebben doorgaans een hogere snelheid waar andere verkeersdeelnemers niet op bedacht zijn, wat de kans op ongevallen vergroot. Het fietsen op een e-bike vergt ook wat oefening. Op het moment dat iemand niet voldoende overweg kan met een e-bike kan dat onveilige verkeerssituaties opleveren. Het gebruik van smartphone in het verkeer leidt de aandacht af. In de auto is het gebruik van smartphones al verboden. Er is een wet in voorbereiding om ook het gebruik van smartphones op de fiets te verbieden.

4.6.3 Wat willen we bereiken?

Binnen het thema Fysieke Veiligheid stellen we de volgende doelen:

- Het vergroten van de brandveiligheid door enerzijds de zelfredzaamheid van burgers te vergroten met behulp van voorlichting en educatie. Anderzijds door innovatie, bijvoorbeeld om te bepalen waar we mensen en materiaal het beste kunnen positioneren. Uiteindelijke doel is het aantal en de kans op branden verminderen
- Vergroten van brandveiligheid bij aandachtsadressen, zoals panden waar kamers worden verhuurd
- Het terugdringen van het aantal ongevallen in het verkeer door aanpassingen van de infrastructuur, educatie en handhaving

4.6.4 Prioriteiten en maatregelen

Voorlichting en educatie brandveiligheid

Om de zelfredzaamheid van burgers te vergroten is het van belang dat ze een handelingsperspectief krijgen op het moment dat er brand of een ramp heeft plaatsgevonden. In de preventieve sfeer is het van belang dat burgers wordt gewezen op risico's. Daarom geeft de brandweer voorlichting voor diverse doelgroepen zoals basisschoolleerlingen, studenten en ouderen. De voorlichting sluit aan bij de beleavingswereld van de doelgroepen. Voor ouderen heeft

de brandweer een bingo ontwikkeld met de risico's op onveilige situaties. Spelenderwijs worden ouderen bewust van onveilige situaties die brand kunnen veroorzaken en wat ze kunnen doen om dit te voorkomen. Deels vindt de voorlichting plaats op de Risk Factory. Hier zijn bijvoorbeeld praktijksituaties nagebootst zodat de brandweer kan laten zien welke risico's er zijn op een brand en de gevolgen. Bij de Risk Factory kunnen bijvoorbeeld groepen basisschoolkinderen worden uitgenodigd zodat ze zich op jonge leeftijd bewust kunnen worden van de risico's op brand. Ook worden situaties met de dode hoek van vrachtwagens nagebootst.

Voorlichting vervoer gevaarlijke stoffen

De gemeente informeert samen met de veiligheidsregio bewoners rond het spoor over de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor. Bewoners ontvangen een handelingsperspectief zodat zij weten wat ze het best kunnen doen wanneer een incident zich voor zou doen.

Business intelligence

Op basis van data analyse komt de brandweer tot een risico-gestuurde aanpak die kijkt hoe mensen en materiaal het beste gepositioneerd en kunnen worden ingezet. Onder andere onderzoeken ze hierbij de aanrijdtijden voor bepaalde gebieden.

Gustos controles

Gustos is de Latijnse term voor handhaving, beschermer, bewaker. De Gustos controles, uitgevoerd onder begeleiding van de sociale recherche, zijn multidisciplinair van aard. Bepaalde attentie-adressen worden op diverse vlakken onderzocht: klopt bijvoorbeeld het aantal ingeschreven personen, en is de brandveiligheid van een pand op orde.

Vergroten verkeersveiligheid op basis van drie pijlers

Verkeersonveilige situaties worden aangepakt op basis van een drietal pijlers:

- *Infrastructurale maatregelen:* duurzaam veilig is een initiatief van verschillende overheden. Duurzaam veilig richt wegen zo in om te voorkomen dat onveilige situaties ontstaan. Almelo richt de infrastructuur zoveel mogelijk in volgens dit principe dat prioriteit geeft aan de inrichting van 30km/u zones en de black spots, de plekken waar veel ongelukken plaatsvinden. Gezien het beschikbare budget sluiten we zoveel mogelijk aan bij lopende ontwikkelingen. Zo worden wegen opnieuw ingericht als daar ook de riolering wordt vervangen.
- *Educatie:* jaarlijks bevraagt de gemeente Almelo scholen naar de behoefte aan scholing over verkeersveiligheid. Eén methode is streetwise van de ANWB, die kinderen leert hoe ze op een veilige manier kunnen deelnemen aan het verkeer. Ook een bezoek aan de Risk Factor behoort tot de mogelijkheden. Momenteel zetten we in op de werving van verkeersouders voor de scholen. Scholen met verkeersouders hoeven niets te betalen voor het educatieve programma over verkeersveiligheid.
- *Handhaving:* verkeersonveiligheid heeft voor een groot deel te maken met menselijk gedrag; mensen die zich niet aan de regels houden. Daarom is handhaving op de naleving een belangrijke maatregel om de verkeersveiligheid te vergroten. De politie heeft in haar jaarplan verschillende verkeerscontroles opgenomen. De gemeentelijke handhavers zullen zich vooral richten op fout parkeren.

5. Communicatie en financiën

5.1 Communicatie

De titel “samen sterk voor een veilige en leefbare stad” toont het belang van communicatie. Samen betekent samenwerking en gezamenlijke ambities. Dat betekent dat betrokkenen elkaar informeren en afspraken maken over de samenwerking. We maken onderscheid tussen drie vormen van communicatie; interne communicatie, externe communicatie met veiligheidspartners en externe communicatie met bewoners en ondernemers.

Interne communicatie

De interne communicatie richt zich op collega's die elkaar informeren over relevante zaken binnen het veiligheidsdomein. Zo kunnen we keuzes maken op basis van volledige informatie. Daarnaast is deze vorm van communicatie gericht op afstemming binnen de gemeentelijke organisatie en programma's. Veiligheid maakt onderdeel uit van verschillende programma's; zo is de afstemming tussen het sociale domein en het veiligheidsdomein van groot belang om te voorkomen dat zaken blijven liggen of dubbel worden gedaan. Onder interne communicatie verstaan we ook het bewust maken van collega's over veiligheidsrisico's door voorlichting, bijvoorbeeld het informeren van het publieksdiensten over de risico's op ondermijning. Interne communicatie omvat ook het zo volledig mogelijk informeren en betrekken van college en raad bij de besluitvorming,.

Externe communicatie veiligheidspartners

Er zijn veel externe partners betrokken bij de verschillende thema's binnen het veiligheidsdomein, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Essentieel is dat we met deze partners afspraken maken over de maatregelen die we nemen om de veiligheid en veiligheidsgevoelens in Almelo te vergroten. We waken ervoor dat de overlegstructuur effectief en efficiënt blijft. Dit voorkomt dat het overleggen ten koste gaat van de slagkracht.

Externe communicatie bewoners en ondernemers

Het betrekken van bewoners bij het Almelo'se beleid staat hoog op de politieke agenda. De inhoud van het integrale veiligheidsplan kwam tot stand met input van bewoners, via het Almelo Panel en de veiligheidsmonitor. De rode draad binnen het veiligheidsbeleid is de zelfredzaamheid van bewoners. De gemeente heeft daarbij een faciliterende rol, waarbij communicatie een belangrijke rol speelt. Enerzijds is communicatie met bewoners belangrijk om ze goed en volledig te informeren over de verschillende veiligheidsthema's, maar anderzijds en minstens zo belangrijk is dat bewoners een handelingsperspectief krijgen, zodat ze daadwerkelijk zelfredzaam kunnen zijn. Dit kan variëren van de ondersteuning bij het opzetten van what's app groepen tot informatie over wat bewoners zelf kunnen doen op het moment dat er een ramp heeft plaatsgevonden.

5.2 Financiën

Voor een groot deel is het integraal veiligheidsbeleid gericht op het voeren van regie. Veel maatregelen die worden voorgesteld in dit integrale veiligheidsplan worden uitgevoerd binnen de reguliere bedrijfsprocessen van verschillende gemeentelijke programma's of van de veiligheidspartners. In de programmabegroting is bijvoorbeeld budget vastgesteld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Voorgestelde maatregelen met

betrekking tot toezicht en handhaving worden waar mogelijk vanuit dit budget gedekt. Daarnaast is binnen de programmabegroting een budget vastgesteld voor openbare orde en veiligheid. De keuzes en prioriteiten die in deze nota worden voorgesteld worden vanuit dit budget gefinancierd voor zover dat van toepassing is. Voor zover in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's concrete acties of prioriteiten voortkomen die niet via de reguliere bedrijfsprocessen worden gedekt wordt de financiering betrokken bij de afweging in de voorjaarsnota, zodat het onderdeel wordt van de integrale bestuurlijke afweging ten behoeve van de programmabegroting.

Voor wat betreft de uitvoering van de regionale aanpak van veiligheidsthema's draagt de gemeente Almelo bij aan de Veiligheidsregio, het Veiligheidshuis en het RIEC Oost Nederland, zowel als het gaat om capaciteit als financiële middelen. Het gaat hierbij om zowel structurele middelen als incidentele middelen voor het uitvoeren van incidentele projecten, zoals de regionale aanpak van ondermijning.